

UNIwersytet
Warszawski

Ocena programowa Profil ogólnoakademicki

Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Wydział "Artes Liberales"
Uniwersytet Warszawski
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska**

1. Poziomy studiów: **1. i 2. stopień**
2. Forma studiów: **stacjonarna**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹: **nauki o kulturze i religii (wiodąca), historia, nauki o sztuce, literaturoznawstwo, językoznawstwo, filozofia**

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

1. stopień

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nauki o kulturze i religii	95	53%

2. stopień

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
nauki o kulturze i religii	62	52%

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

1. stopień

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	historia	27	15%
2.	nauki o sztuce	22	12%
3.	literaturoznawstwo	20	11%
4.	językoznawstwo	11	6%
5.	filozofia	5	3%

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

2. stopień

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	literaturoznawstwo	25	21%
2.	historia	22	18%
3.	językoznawstwo	11	9%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

1. STOPIEŃ, PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4
	Wiedza: absolwent zna i rozumie	
K_W01	rodzaje oraz specyfikę przedmiotowej i metodologicznej dyscyplin, które dotyczą studiów nad kulturą	P6S_WG Zakres i głębia
K_W02	podstawową terminologię z zakresu literaturoznawstwa i kulturoznawstwa	P6S_WG Zakres i głębia
K_W04	podstawową terminologię z zakresu antropologii kultury	P6S_WG Zakres i głębia
K_W05	teorie i metodologie dyscyplin, które zajmują się studiami nad kulturą	P6S_WG Zakres i głębia
K_W06	powiązania między dyscyplinami humanistycznymi oraz specyficzne zależności między poszczególnymi dyscyplinami, które dotyczą studiów nad kulturą; nabył podstawy podejścia interdyscyplinarnego w studiach kulturoznawczych	P6S_WK Kontekst / Uwarunkowania
K_W07	zagadnienia dotyczące recepcji antyku	P6S_WG Zakres i głębia
K_W08	kulturę i język wybranego regionu Śródziemnomorza	P6S_WG Zakres i głębia
K_W09	najważniejszych twórców kultury europejskiej	P6S_WG Zakres i głębia
K_W10	klasycznych autorów filozoficznych oraz ich idee	P6S_WG Zakres i głębia
K_W11	współczesne kierunki rozwoju badań nad kulturą	P6S_WK Kontekst / Uwarunkowania
K_W12	najnowsze osiągnięcia w zakresie wypracowania metod badań interdyscyplinarnych w kulturoznawstwie i możliwych kierunków rozwoju tych badań	P6S_WK Kontekst / Uwarunkowania P6S_WG Zakres i głębia
K_W13	podstawowe metody interpretacji tekstu literackiego i tekstualnego źródła historycznego	P6S_WK Kontekst / Uwarunkowania
K_W14	podstawowe metody interpretacji dzieła sztuki wizualnej, w tym analizy ikonograficznej i stylistycznej	P6S_WK Kontekst / Uwarunkowania
K_W15	podstawowe metody analizy właściwe antropologii kulturowej, w tym najważniejsze teorie i tradycje poszczególnych szkół powstałych w trakcie rozwoju tej dyscypliny	P6S_WG Zakres i głębia

K_W16	podstawowe zasady z zakresu prawa autorskiego	P6S_WG Zakres i głębia
K_W17	znaczenia kompleksowej natury języka w badaniach filologicznych i kulturoznawczych, zapoznać się z założeniami semiotyki języka i kultury	P6S_WK Kontekst / Uwarunkowania
K_W18	temat współczesnego życia kulturalnego w Polsce oraz w wybranym kraju Śródziemnomorza	P6S_WG Zakres i głębia
K_W19	zależności między rozwojem kultury a przemianami społecznymi	P6S_WK Kontekst / Uwarunkowania
K_W20	podstawową wiedzę o funkcjonowaniu ludzkiego organizmu i znaczeniu zdrowia fizycznego dla aktywności intelektualnej	P6S_WK Kontekst / Uwarunkowania
Umiejętności: absolwent potrafi		
K_U01	wyszukiwać oraz interpretować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł, w tym źródeł łacińskich i nowołacińskich, tekstów literackich i historycznych, źródeł antropologicznych	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
K_U02	interpretować tekst literacki nawiązujący do dziedzictwa antyku	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania
K_U03	opracować i przedstawić recepcję dzieła kultury antycznej w epokach późniejszych	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa P6S_UK Komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym
K_U04	interpretować dzieło sztuki wizualnej, także w kontekście innych źródeł z danej epoki	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania
K_U05	zdobyć umiejętności badawcze pozwalające na formułowanie i rozwiązywanie problemów badawczych w zakresie kulturoznawstwa; potrafi w tym celu przeprowadzić podstawowe analizy z wykorzystaniem interdyscyplinarnych metod i narzędzi badawczych	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
K_U06	zastosować w rozwiązywaniu problemów i opracowywaniu tematów badawczych podstawowe ujęcia teoretyczne i paradygmaty właściwe wiedzy o kulturze, w tym antropologii kulturowej, filologii, historii i semiotyce kultury	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa
K_U07	uczestniczyć w dyskusji na tematy kulturoznawcze, w tym przedstawiać logiczną argumentację i wyciągać krytyczne wnioski	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa P6S_UK Komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w

		środowisku naukowym i postępowanie się językiem obcym
K_U08	zaprezentować wyniki samodzielnej analizy prostego problemu badawczego w formie pisemnej i ustnej	P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UK Komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i postępowanie się językiem obcym
K_U09	przygotować prace pisemne typu: esej, komunikat, recenzja, proste opracowanie naukowe, streszczenie tekstu naukowego – w języku polskim oraz w wybranym języku Śródziemnomorza	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa
K_U10	tłumaczyć proste teksty źródłowe z języka łacińskiego na język polski	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa
K_U11	samodzielnie wyodrębnić podstawowe tezy wysłuchanej prezentacji / przeczytanego tekstu w języku polskim oraz w wybranym języku Śródziemnomorza	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania
K_U12	postępować się wybranym językiem Śródziemnomorza na poziomie B2	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UK Komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i postępowanie się językiem obcym
K_U13	przygotować prezentację pisemną oraz ustną z uwzględnieniem różnych potrzeb potencjalnych odbiorców	P6S_UW Wykorzystywanie wiedzy / rozwiązywane problemy i wykonywane zadania P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób P6S_UK Komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i postępowanie się językiem obcym
K_U14	zorganizować sobie prawidłowo stanowisko pracy (praca z komputerem, długotrwała pozycja siedząca), zadbać o kondycję fizyczną, a w razie potrzeby umie się zachować w sytuacji kryzysowej dodane	P6S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

	Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do	
K_K01	uświadomienia sobie potrzeby i zasady pracy zespołowej w grupie interdyscyplinarnej	P6S_KK Oceny / krytyczne Podejście P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób P6S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego P6S_KR Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu
K_K02	uświadomienia sobie dynamicznego rozwoju kultury i pojawiania się nowych metod i paradygmatów badawczych	P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób P6S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego
K_K03	pracy w grupie zarówno jako jej moderator, jak i wykonawca powierzonego zadania	P6S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego P6S_KR Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu
K_K04	realizowania planu pracy własnej, będącej wkładem w dane zajęcia, zgodnie z wytycznymi prowadzącego	P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób P6S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego
K_K05	uświadomienia sobie znaczenia dziedzictwa antyku w kulturze Europy	P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
K_K06	zrozumienia zasady tolerancji i różnic kulturowych	P6S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego
K_K07	zrozumienia podstawowych wyzwań związane z badaniem kultury i relacji międzycywilizacyjnych	P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób P6S_KK Oceny / krytyczne podejście
K_K08	zrozumienia wagi zachowania bogactwa, integralności oraz świadomości dziedzictwa kulturowego Europy, w tym poszczególnych tradycji Śródziemnomorza	P6S_KK Oceny / krytyczne podejście
K_K09	zrozumienia zasady i formy działalności instytucji kultury mające na celu ochronę i popularyzację dziedzictwa kulturowego	P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
K_K10	aktywnego uczestnictwa w dyskusji w języku polskim oraz wybranym języku Śródziemnomorza, szanując poglądy partnerów	P6S_KR Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu P6S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
K_K11	aktywnego śledzenia wydarzeń kulturalnych w Polsce i na świecie	P6S_KR Rola zawodowa /

		niezależność i rozwój etosu P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób P6S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego
K_K12	dbałości o właściwą organizację pracy i stanowiska oraz o kondycję fizyczną; jest zdolny/a do podejmowania samodzielnych działań profesjonalnych	P6S_KR Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu P6S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

2. STOPIEŃ, PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI

Symbol efektów uczenia się dla programu studiów	Efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego i nauki po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
K_W01	Ma pogłębioną wiedzę na temat obecności kultury grecko-rzymskiej w kulturach późniejszych epok i współczesności.	P7S_WG Zakres i głębia
K_W02	Główne trendy rozwojowe i powiązania dyscyplin naukowych z zakresu kulturoznawstwa i badań recepcji kultury antycznej oraz związane z nimi współczesne metodologie i terminologie.	P7S_WG Zakres i głębia
K_W03	Zaawansowane metody analizy i interpretacji wytworów kultury oraz wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych.	P7S_WG Zakres i głębia
K_W04	Ma uporządkowaną, pogłębioną, szczegółową wiedzę na temat kultury i języka wybranego regionu Śródziemnomorza, prowadzącą do specjalizacji, dostrzega historyczne i współczesne związki oraz interakcje w obrębie kultur Śródziemnomorza.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W05	Zna i rozumie główne zjawiska życia kulturalnego oraz zasady funkcjonowania instytucji kultury w Polsce i wybranym regionie, ze szczególnym uwzględnieniem własności intelektualnej.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W06	Zna powiązania między dyscyplinami humanistycznymi oraz specyficzne zależności między poszczególnymi dyscyplinami, które dotyczą studiów nad kulturą; nabył podstawy podejścia interdyscyplinarnego w studiach kulturoznawczych i międzywilizacyjnych.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W07	Zna i rozumie zależności między poszczególnymi dyscyplinami, które dotyczą studiów nad kulturą oraz innymi dyscyplinami z zakresu humanistyki i wybranych nauk społecznych.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
K_W08	Rozumie specyfikę studiów regionalnych.	P7S_WK Kontekst/uwarunkowania, skutki
Umiejętności: absolwent potrafi		

K_U01	Potrafi samodzielnie formułować problemy badawcze, dokonuje właściwego doboru źródeł, przeprowadza ich krytyczną analizę i ocenę według uświadomionych uprzednio kryteriów, potrafi dostosować metodologię do przedmiotu badań, formułuje wnioski ze świadomości różnych punktów widzenia, potrafi prezentować wyniki swoich badań, wykorzystując nowoczesne narzędzia techniczne i multimedialne.	P7S_UW Wykorzystywanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania
K_U02	Potrafi przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację wybranych wytworów i zjawisk kultury oraz ich ocenę, uwzględniając ich znaczenie a także oddziaływanie w procesie historyczno-kulturowym.	P7S_UW Wykorzystywanie wiedzy/ rozwiązywane problemy i wykonywane zadania
K_U03	Potrafi przekazać uzyskane wyniki w postaci wypowiedzi ustrukturyzowanej i uargumentowanej, zarówno w formie pisemnego opracowania jak i ustnego wystąpienia (referatu konferencyjnego lub głosu w dyskusji). Potrafi zweryfikować swoje poglądy poprzez udział w dyskusji lub debacie. Wypowiedź formułuje w języku polskim lub obcym na poziomie B2+ (uwzględniając specjalistyczną terminologię) wobec różnych kręgów odbiorców.	P7S_UK Komunikowanie się / odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym
K_U04	Potrafi zaplanować i zorganizować pracę grupową (określenie celów, etapów, ról, dobór metod). Potrafi wziąć udział w pracy zespołowej w różnych rolach.	P7S_UO Organizacja pracy / planowanie i praca zespołowa
K_U05	Potrafi zaplanować i realizować proces własnego rozwoju i uczenia się oraz ukierunkowywać proces uczenia się innych poprzez planowanie pracy zespołowej.	P7S_UU Uczenie się / planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
K_K01	Rozumie wagę krytycznej oceny poznawanych treści i uznaje znaczenie wiedzy oraz rozumie potrzebę wykorzystywania jej w rozwiązywaniu problemów praktycznych i teoretycznych.	P7S_KK Oceny / krytyczne podejście
K_K02	Ma poczucie odpowiedzialności za zachowanie i rozwijanie kultury, inicjuje działania uwzględniające potrzeby środowiska społecznego w sposób kreatywny.	P7S_KO Odpowiedzialność / wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego
K_K03	Zna etos akademicki i stosuje go w rozwijaniu własnego dorobku naukowego.	P7S_KR Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu
K_K04	Świadomie uczestniczy w życiu kulturalnym i korzysta z jego różnych form.	P7S_KR Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu
K_K05	Uczestnicząc w dyskusji, szanuje poglądy partnerów i używa argumentów merytorycznych; rozumie zasady tolerancji i różnic kulturowych.	P7S_KR Rola zawodowa / niezależność i rozwój etosu

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Przemysław Kordos	dr hab., adiunkt, wykładowca na Wydziale "Artes Liberales", kierownik jednostki dydaktycznej (KJD)
Robert A. Sucharski	dr hab., prof. ucz., wykładowca na Wydziale "Artes Liberales", dziekan Wydziału "Artes Liberales"
Karolina Koper	mgr, pracowniczka dziekanatu, opiekunka administracyjna "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska"
Stefano Redaelli	dr hab., adiunkt, wykładowca na Wydziale "Artes Liberales", pełnomocnik dziekana ds. kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska"
Jan Stanisław Ciechanowski	dr hab., prof. ucz., wykładowca na Wydziale "Artes Liberales"
Maciej Abramowicz	prof. dr hab., profesor zwyczajny, wykładowca na Wydziale "Artes Liberales", prodziekan Wydziału "Artes Liberales" ds. naukowych
Monika Stobiecka	dr, wykładowczyni na Wydziale "Artes Liberales", pełnomocniczka ds. programu Erasmus+
Stanisław Kordasiewicz	dr, wykładowca na Wydziale "Artes Liberales"
Michał Kucharski	dr, specjalista ds. promocji i obecności Wydziału "Artes Liberales" w sieci
Katarzyna Granicka	dr, adiunkt, wykładowczyni na Wydziale "Artes Liberales", pełnomocnik ds. równości

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	9
Prezentacja uczelni	11
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	13
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	13
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	19
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	27
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	28
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	28
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	30
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	32
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	37
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	41
Część III. Załączniki	42
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	42
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	49

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Warszawski jest największą polską uczelnią badawczą. Na Uniwersytecie pracuje ponad 7 tys. osób i kształci się ponad 37 tys. studentów (29 tys. na studiach stacjonarnych), 2,1 tys. na studiach doktoranckich, a także ponad 1,8 tys. słuchaczy na studiach podyplomowych. Wśród nich znajduje się prawie 4 tys. cudzoziemców. Studia oraz badania naukowe są prowadzone na 25 wydziałach, a także w innych typach ośrodków naukowo-dydaktycznych oraz w szkołach doktorskich.

Zgodnie z misją Uniwersytetu Warszawskiego, fundamentem jego działania jest m.in. jedność nauki i nauczania oraz zapewnienie dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo. Z punktu widzenia niniejszego tekstu szczególnie istotne są cele odnoszące się do zadań dydaktycznych: wysoka jakość kształcenia, wszechstronna oferta edukacyjna, organizacja badań naukowych i procesu nauczania zapewniającą dużą mobilność studentów i kadry naukowej oraz obecność zagranicznych studentów i wykładowców, wiążąca się ze współpracą międzynarodową w badaniach naukowych i dydaktyce.

W najnowszej ewaluacji dyscyplinarnej przeprowadzonej przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w 2022 r. dyscypliny, do których został przyporządkowany ewaluowany kierunek studiów, zyskały wysokie lub bardzo wysokie zaszerogowanie, m.in.: historia otrzymała kategorię A+, a literaturoznawstwo, językoznawstwo i filozofia – kategorię A (przy czym UW otrzymał najwięcej ocen A+ spośród wszystkich uczelni wyższych w Polsce).

Budżet Uniwersytetu Warszawskiego wynosi ok. 1,8 miliarda złotych, z czego znaczącą część stanowią środki pozyskane na działalność badawczą, a ich źródłem są m.in. granty przyznawane w konkursach krajowych oraz europejskich: konkursy Europejskiej Rady ds. Badań (ERC) czy Horyzont 2020 finansowane ze środków UE. W 2016 r. Uniwersytet otrzymał wyróżnienie HR Excellence in Research, który stanowi potwierdzenie spełnienia standardów Europejskiej Karty Naukowca. W tym roku Uniwersytet Warszawski złożył w Komisji Europejskiej wniosek dotyczący odnowienia tego wyróżnienia na kolejne lata.

Uniwersytet Warszawski wygrał ogłoszony przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego konkurs w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” (IDUB), dający możliwości podniesienia poziomu jakości działalności naukowej i poziomu jakości kształcenia, oraz, w konsekwencji, podniesienia międzynarodowego znaczenia działalności uczelni. Wygrana konkursu oznacza, że z dniem 30 października 2019 r. Uniwersytet Warszawski uzyskał status uczelni badawczej na lata 2022-26.

Uniwersytet Warszawski od 2018 r. jest członkiem sojuszu European University Alliance 4EU+, który współtworzy wraz z Sorbonne Université, Uniwersytetem w Heidelbergu, Uniwersytetem Genewskim, Uniwersytetem Karola w Pradze, Uniwersytetem Mediolańskim oraz Uniwersytetem w Kopenhadze.

Więcej o:

danych liczbowych: <https://www.uw.edu.pl/uniwersytet/fakty-i-liczby/>

misji: <https://www.uw.edu.pl/uniwersytet/misja-strategia-rozwoj/>

IDUB: <https://inicjatywadokonalosci.uw.edu.pl>

Sojuszu 4EU+: <https://www.uw.edu.pl/wspolpraca/4euplusalliance/>

Wydział "Artes Liberales"

Wydział „Artes Liberales” (WAL) Uniwersytetu Warszawskiego istnieje od 1 października 2012 r. i powstał w wyniku przekształcenia Instytutu Badań Interdyscyplinarnych „Artes Liberales” (IBI AL) powołanego decyzją Senatu UW z dnia 23 stycznia 2008 r. Instytut z kolei był następcą Ośrodka Badań nad Tradycją Antyczną w Polsce i w Europie Środkowo-Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego (OBTA UW), działającego od 1991 r.

Wydział pełni w Uczelni specjalną misję: jest zarazem centrum humanistycznych badań interdyscyplinarnych, jak też inicjatorem i koordynatorem międzywydziałowych, międzyuczelnianych i międzynarodowych programów studiów, powiązanych z badaniami interdyscyplinarnymi na wszystkich trzech stopniach kształcenia.

Rdzeń wielodyscyplinarnego środowiska Wydziału tworzy grupa uczonych reprezentujących następujące specjalności: literaturoznawstwo (filologia polska, filologia klasyczna, bizantynistyka, neogrecystyka, neolatynistyka, iberystyka, romanistyka, italianistyka, sławistyka), kulturoznawstwo, historia, filozofia, socjologia, psychologia, politologia, historia sztuki, prawo, etnologia, archeologia i teatrologia.

Od ponad 20 lat Wydział organizuje studia filologiczne i kulturoznawcze: prócz kulturoznawstwa – cywilizacji śródziemnomorskiej również filologię nowogrecką (studia 1. stopnia). W roku 2009 uruchomiliśmy eksperymentalne Kolegium Artes Liberales, którego zadaniem jest testowanie nowej w europejskich warunkach formy kształcenia międzyobszarowego w szerokiej współpracy międzynarodowej. Kolegium wraz z Wydziałem organizuje studia na unikatowym w skali kraju kierunku *artes liberales*. Od roku akademickiego 2017/18, dzięki porozumieniu z Wydziałem Biologii i Wydziałem Psychologii otwarte zostały na Wydziale studia na kierunku antropozoologia (1. stopień) – studia unikatowe w skali europejskiej. Od 2022 roku ruszyły anglojęzyczne studia 2. stopnia, organizowane wraz z Ośrodkiem Badań nad Migracjami o nazwie Interdisciplinary Studies in Social Change: the Mediterranean and Other European Borderlands (ISSC).

W misji Wydziału można m.in. przeczytać, że "prowadzone przez Wydział kierunki studiów pierwszego i drugiego stopnia [...] w obszarach nauk humanistycznych i społecznych ściśle wiążą aktywność naukową i dydaktykę – zarówno poprzez właściwe wykorzystanie wysokich kompetencji naukowych nauczycieli akademickich realizujących poszczególne przedmioty, jak i zasadę włączania studentów i doktorantów do badań i przedsięwzięć naukowych. Wydział zapewnia bliski kontakt studenta z nauczycielem akademickim, kładąc nacisk na znaczenie konsultacji i zindywidualizowanej opieki naukowej oraz wspierając i rozwijając podmiotowość, autonomię i odpowiedzialność studenta w procesie kształcenia, w którym szczególną rolę odgrywa świadome uczenie się i samodoskonalenie." W realizacji programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza” biorą udział także osoby, realizujące swoje obowiązki na Wydziale „Artes Liberales” w tym osoby zaangażowane w realizację studiów na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”:

- Międzynarodowy, wielodyscyplinarny projekt: Linguistic-cultural diversity, biodiversity and the environment. Understanding global patterns, local results and social implications” – działaniem kieruje prof. dr hab. Justyna Olko w ramach IV. Priorytetowego Obszaru Badawczego Przekraczanie granic humanistyki.
- Zainicjowanie projektu badania ryzyka systemowego – działaniem kieruje dr Sebastian Szymański w ramach V. Priorytetowego Obszaru Badawczego W poszukiwaniu regionalnych rozwiązań dla globalnych rozwiązań.
- Nowe anglojęzyczne studia (od października 2022 r.), organizowane wraz z Ośrodkiem Badań nad Migracjami UW o nazwie Interdisciplinary Studies in Social Change (ISSC) w ramach Działania I.3.3. Utworzenie Centrum Doskonałości w Naukach Społecznych.

Więcej o:
historii Wydziału: <http://al.uw.edu.pl/historia/>
misji i strategii Wydziału: <http://al.uw.edu.pl/misja-i-strategia/>

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku studiów „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” I i II stopnia jest ściśle powiązana z misją i głównymi celami strategicznymi Wydziału „Artes Liberales”. Koncepcja jest również zgodna z misją i strategią Uniwersytetu Warszawskiego, ponieważ przez podejście interdyscyplinarne wspiera postulat o jedności nauki ponad dyscyplinami oraz jedności nauki i dydaktyki. Kierunek jest otwarty na szeroką gamę kandydatów, a podczas samych studiów szczególną wagę przykłada się do jakości kształcenia i do umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego.

Podstawowym celem kształcenia na 1. stopniu kierunku jest zapoznanie studentów z kulturą obszaru w bardzo szerokim kontekście (historycznym, językowym, artystycznym, literackim, politycznym itd.). Równolegle studenci poznają spektrum metod badawczych w kulturoznawstwie i w innych dyscyplinach oraz zyskują narzędzia do skutecznego prezentowania własnych myśli i analiz, a także do tworzenia poprawnie ugruntowanych interpretacji. Studia 2. stopnia nie porzucają tych założonych celów, ale jest poszerzają, stawiając na większą samodzielność studenta i na konieczność wprowadzenia do aktywnego prowadzenia badań. Znajduje to odzwierciedlenie w małych grupach, zajęciach z badaczami oraz w dużej modułowości programu.

Historycznie, studia na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” były, tuż po filologii nowogreckiej drugimi, które tworzyło środowisko ówczesnego OBTA (vide wstęp). Przez to do dzisiaj myślenie dydaktyczne o kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”, szczególnie dla osób obecnych w środowisku WAL od dawna, jest w dużej mierze tożsame z myśleniem o dydaktyce na całym Wydziale.

Program studiów w dużej mierze nastawiony na umiędzynarodowienie procesu kształcenia zapewnia dobre perspektywy zatrudnienia absolwentów posiadających wysoką znajomość dwóch języków obcych oraz kompetencje zdobyte w czasie studiów. Studia przygotowują specjalistów o wszechstronnej wiedzy humanistycznej i wysokim poziomie umiejętności w zakresie interdyscyplinarnego podejścia do zagadnień kulturowych, gotowych do pracy w instytucjach kultury, placówkach dyplomatycznych w kraju i zagranicą. Dzięki zdobytemu podczas studiów doświadczeniu w nauce (udział w konferencjach, w projektach naukowych oraz publikacje indywidualne i zbiorowe) absolwenci są doskonale przygotowani do dalszej pracy i kariery naukowej (vide niżej, ostatnie paragrafy).

Studia śródziemnomorskie, których koncepcja w naszym środowisku została wyłoniona pod koniec XX wieku, były pierwszymi tego typu w Polsce, stawiającymi na interdyscyplinarność i daleko posuniętą komparatystykę w obrębie regionu, tak synchroniczną, jak diachroniczną. Wyrastają ze studiów nad starożytnością, z rozszerzonej koncepcji filologii klasycznej, ale sięgają nie tylko do recepcji, ale również do kultury współczesnej regionów północnych wybrzeży Morza Śródziemnego. Stanowią ewidentną inspirację dla licznych programów i ścieżek powstających na uczelniach w Polsce, również na UW. Wzorce do zmian i reform pochodzą przede wszystkim z naszych własnych doświadczeń dydaktycznych. Jak to zostało już powiedziane, środowisko skupione wokół Wydziału od lat zajmuje się innowacją w dydaktyce, czego dowodem są "młodsze" kierunki studiów, takie jak *artes liberales* czy antropozoologia. Doświadczenia tam wypracowywane, "wracają" do „Kulturoznawstwa – cywilizacji śródziemnomorskiej” w postaci tak metod, jak i samych wykładowców, którzy z reguły uczą na więcej niż jednym z "naszych" kierunków.

Pierwszą charakterystyczną cechą Wydziału, mającą znaczenie dla koncepcji kształcenia na kierunku studiów, jest tworzenie międzynarodowej wspólnoty badaczy i studentów. Działania dydaktyczne oparte są przede wszystkim na spotkaniu, dialogu i współdziałaniu. Małe grupy studenckie pozwalają na bliski i stały kontakt studentów z nauczycielami akademickimi. Większość zajęć ma charakter interaktywny (konwersatoria, ćwiczenia, seminaria). Z tego wynika możliwość zindywidualizowanej opieki naukowej oraz wsparcia w rozwoju podmiotowości i odpowiedzialności studenta w procesie kształcenia. Dzięki szerokiej ofercie zajęć do wyboru studenci mają możliwość w

pewnym stopniu kreowania własnego toku studiów. Kształtowanie samodzielności, a zarazem umiejętności dialogu i współpracy jest jednym z istotnych celów dydaktycznych.

Drugą charakterystyczną cechą jest konsekwentnie stosowane podejście innowacyjne, międzyobszarowe, inter – i transdyscyplinarne w badaniach oraz dydaktyce. Istotnym czynnikiem w procesie tworzenia programu na kierunku studiów „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” jest wysoko wykwalifikowana kadra naukowo-dydaktyczna. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich prowadzących dydaktykę posiada tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego. Wykładowcy są dobrze rozpoznawalni w środowisku naukowym poszczególnych dyscyplin naukowych tak w kraju, jak i zagranicą. W swych badaniach, prowadzonych najczęściej we współpracy zagranicznej, stosują oni podejście interdyscyplinarne, co znajduje odzwierciedlenie w dydaktyce.

Studenci mają szansę poznać najnowsze tendencje we współczesnej humanistyce zdobywając w ten sposób narzędzia do trafnego odczytywania wyzwań nowoczesności.

Zaplanowane w programie studiów seminaria i konwersatoria są ściśle związane z realizowanymi przez pracowników projektami badawczymi. W ostatnich 5 latach (2018-2022) na Wydziale „Artes Liberales” realizowano 49 projektów badawczych, z czego 7 finansowanych przez Unię Europejską w ramach 7. Programu Ramowego i programu „Horyzont 2020” (załącznik 1C). Studenci są włączeni do bieżących prac badawczych, biorą udział w konferencjach, w projektach naukowych oraz publikacjach indywidualnych i zbiorowych, co świadczy o spójności procesu dydaktycznego i działalności badawczej jednostki (vide załącznik 1A).

Prace dyplomowe często powiązane są z tematyką badań prowadzonych na kierunku. Dla przykładu jedna z ostatnich obronionych prac dyplomowych *Książę i Asasyn. Myśl polityczna Machiavellego, ze szczególnym uwzględnieniem toposu Księcia, w kreacji postaci Ezia Auditore, Cesare Borgii i samego Machiavellego w grach Assassin’s Creed II oraz Assassin’s Creed: Brotherhood* (lic. Anna Baranek) powstała w ramach związanego z projektem badawczym (Our Mythical Childhood) seminarium prof. Marciniak. Ponadto cztery absolwentki “Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” (mgr Dorota Bazylczyk, mgr Angelina Gerus, mgr Agnieszka Maciejewska i mgr Marta Pszczolińska) pracowały w ww. granicie ERC na etatach asystentek naukowych.

Pracownicy Centrum Zaangażowanych Badań nad Ciągłością Kulturową kierowanego przez prof. dr hab. Justynę Olko prowadzili w latach akademickich 2019/20, 2020/21 i 2021/22, oraz prowadzą w roku bieżącym, szereg zajęć przeznaczonych dla osób studiujących na kierunku, związanych z szeroko pojętą kulturą i historią iberoamerykańską, z tematyką Ameryki przedkolumbijskiej i postkolonialnej. Ponadto osoby studiujące na kierunku mają również możliwość uczestniczenia w pozostałych zajęciach prowadzonych przez pracowników Centrum jako zajęcia ogólnouniwersyteckie. Na wszystkich prowadzonych zajęciach prezentowany jest aktualny stan wiedzy w zakresie poruszanej tematyki, włączając w to wyniki badań prowadzonych w projektach naukowych, w których uczestniczą członkowie Centrum.

Jedną z najsilniejszych i najatrakcyjniejszych stron studiów na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” (wskazują na to również studenci w ankietach wewnątrzwydziałowych) świadcząca o otwartości na potrzeby rynku pracy jest nauczanie języków obcych. Każdy student musi odbyć co najmniej jeden pogłębiony lektorat języka włoskiego, hiszpańskiego lub francuskiego (oraz obowiązkowy lektorat łaciny) w ponadprzeciętnym wymiarze godzin (120h na I i II roku oraz 180h na III roku). Powiększenie wymiaru godzin na III roku umożliwia nie tylko doskonalenie kompetencji językowych, ale również uzyskanie szerokiej wiedzy o kulturze obcego kraju oraz perspektywy badawczej (np. lektura, tłumaczenie i pisanie tekstów naukowych w języku obcym, praktyczne wykorzystywanie znajomości języka w czasie dyskusji naukowych, a także seminariów o charakterze badawczym). W kolejnych semestrach studiów II stopnia realizowane są konwersatoria w językach Śródziemnomorza, co umożliwi *de facto* odbywanie części studiów w języku obcym, a tym samym gwarantuje uzyskanie przez studentów poziomu językowego co najmniej B2+. Dodatkowo studenci mają możliwość studiowania na uczelniach zagranicznych w ramach stypendiów i programów wymiany zagranicznej (vide Kryterium 5). Dzięki wysokiemu poziomowi nauczania języków obcych studenci

faktycznie mogą uczestniczyć w zajęciach i projektach realizowanych w językach obcych. Zajęcia językowe są prowadzone prawie wyłącznie przez native speakerów z udziałem ekspertów ze świata kultury.

Przykładowo zajęcia pt. „Włochy w kinie” prowadzone przez dr. hab. Stefano Redaellego realizowane są we współpracy z *Scuola d'Arte Cinematografica Gian Maria Volonté* w Rzymie z udziałem włoskiego reżysera Fernando Muraca. Kolejnymi Instytucjami współpracującymi z Wydziałem na obszarze naukowo-dydaktycznym są *Włoski Instytut Kultury* w Warszawie oraz *Centrum Medical Humanities* w Bolonii, z pomocą których zrealizowano szereg rozmaitych konferencji naukowych bezpośrednio powiązanych z tematem seminariów oraz konwersatoriów (konferencja pt. „La follia dopo Basaglia. Tra immaginario letterario e realtà psichiatrica” w 2018 r. – Konwersatorium włoskie „Szaleństwo w literaturze”; spotkanie pt. “Omaggio a Primo Levi” w 2019 – Seminarium włoskie „Między literaturą a nauką”.) z udziałem naukowców i artystów zagranicznych.

Z kolei w zajęciach prowadzonych przez dr. hab. prof. ucz. Cristinę González Caizán (konwersatoria w języku hiszpańskim na temat kultury i polityki współczesnej Hiszpanii, seminarium na temat dziedzictwa historycznego, kultury i polityki Hiszpanii oraz jej związków z Polską) wykorzystuje się m.in. współpracę z różnymi ośrodkami akademickimi w Hiszpanii (głównie z Uniwersytetami Complutense i San Pablo CEU w Madrycie oraz Uniwersytetem La Rioja w Logroño). Corocznie współorganizowane są z Ambasadą Hiszpanii w Polsce konferencje naukowe „Spotkania Polsko-Hiszpańskie” (*Encuentros Hispano-Polacos*) z udziałem wybitnych historyków hiszpańskich i polskich. Ustalenia konferencji wzbogacają tematykę prowadzonych zajęć (tematy konferencji: 2021 „Monarchia Hiszpańska i Monarchia Polsko-Litewska na przestrzeni wieków”; 2020 „Wolność słowa i informacji w Polsce i Hiszpanii w wieku XX”; 2019 „Polska i Hiszpania. Stulecie przywrócenia stosunków dyplomatycznych 1919–2019”; 2018 „Polska i Hiszpania w europejskim wieku XIX (1789–1918): wyzwania i aspiracje”). Biorą w nich również udział naukowcy, dyplomaci i inni eksperci reprezentujący to iberyjskie państwo.

Studenci uczestniczą także w seminarium „Deliberatorium mediterraneum: centra wzrostu, linie podziału, przestrzenie spotkań. Orientalizm, kolonializm, nacjonalizm i fundamentalizm Śródziemnomorza”, prowadzonym przez naukowców z Pracowni „Ośrodek Badań nad Europejskimi Pograniczami im. Sofii Casanovy” Wydziału (prof. dr. hab. Jana Kieniewicz, dr. hab. prof. ucz. Jana Stanisława Ciechanowskiego oraz dr. hab. Hieronima Gralę). W zajęciach wykorzystywane są wieloletnie badania nad zagadnieniami związanymi z różnymi europejskimi pograniczami, wśród których na pierwszy plan wysuwały się pogranicza I Rzeczypospolitej (w tym zagadnienie Intermarium) oraz świata śródziemnomorskiego (Półwysep Iberyjski, Italia, Bałkany). Przedmiotem refleksji jest to, co łączy te pogranicza i jaki ma to wpływ na Stary Kontynent oraz jego pozycję w różnych epokach. W badaniach tych odchodzi się od wyłącznej perspektywy różnego rodzaju paralelizmów i analizy relacji dwustronnych. Pracownicy pracowni wydają czasopismo naukowe „Anuario Histórico Ibérico. Anuário Histórico Ibérico”, rocznik poświęcony historii Hiszpanii i Portugalii oraz światom stworzonym przez te dwa państwa. Pierwszy numer ukazał się we wrześniu 2022 r. Uczestniczą także jako jurorzy w radzie doradczej Nagrody Iberoamerykańskiej dla studentów na najlepszy esej w języku hiszpańskim albo portugalskim w dziedzinie nauk humanistycznych i społecznych, ufundowanej w 2018 r. przez Ambasadę Hiszpanii w Polsce we współpracy z Ambasadą Portugalii oraz siedmioma ambasadami państw Ameryki Środkowej i Południowej (Argentyny, Brazylii, Chile, Kolumbii, Panamy, Peru i Urugwaju), a także w tworzeniu tekstów do edukacyjnych materiałów filmowych w języku polskim i hiszpańskim na temat ważnych postaci z historii stosunków polsko-hiszpańskich, produkowanych przez Subdyrekcję Dyplomacji Cyfrowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Unii Europejskiej i Współpracy Królestwa Hiszpanii na zlecenie Ambasady Hiszpanii w Polsce.

Tego typu działania świadczą o zwiększeniu udziału interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu programu studiów oraz osiąganiu efektów uczenia się, zgodnych z koncepcją i celami kształcenia. Na obu stopniach kształcenia efekty uczenia się odpowiadają właściwemu dla nich poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Jeśli spośród efektów uczenia się dla studiów 1. stopnia należałoby wymienić te najistotniejsze, w dziedzinie wiedzy wyróżnilibyśmy te, które wskazują na jedność namysłu humanistycznego oraz na związki między regionami i epokami: Student zna i rozumie powiązania między dyscyplinami humanistycznymi oraz specyficzne zależności między poszczególnymi dyscyplinami, które dotyczą studiów nad kulturą; nabył podstawy podejścia interdyscyplinarnego w studiach kulturoznawczych; student zna i rozumie zagadnienia dotyczące recepcji antyku oraz kulturę i język wybranego regionu Śródziemnomorza (K_W06-K_W08). Ważne są względy społeczne i społeczne: student zna tematy współczesnego życia kulturalnego w Polsce oraz w wybranym kraju Śródziemnomorza (K_W17) oraz zależności między rozwojem kultury a przemianami społecznymi (K_W18). Spośród umiejętności być może te najistotniejsze dotyczą kwestii komunikacyjnych precyzowanych w zapisach K_U07-K_U09, dotyczących umiejętności dyskusji, prezentacji i pisania naukowego, a także wszelkie umiejętności znajdujące zastosowania w potencjalnej przyszłej pracy badawczej, takie jak umiejętności interpretacyjne (K_U01 i K_U02) oraz te służące rozwiązywaniu problemów (K_U04 i K_U05). Wśród kompetencji pozyskiwanych na studiach "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" trudno wskazać jest hierarchię istotności, jednak wydaje się, że kwestie rozumienia potrzeby tolerancji, porozumienia międzykulturowego oraz dostrzeganie związków między kulturą Śródziemnomorza a kulturą naszego regionu (K_K04 do 08) wydają się najważniejsze.

Na studiach 2. stopnia te efekty – dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji – są systematycznie pogłębiane. Efekty dotyczące nabywanych umiejętności wskazują na poszerzone wymagania dotyczące formy i treści wypowiedzi ustnych i pisemnych. Wiedza studentów ma charakter bardziej systematyczny i ustrukturuwany, a sformułowanie samych efektów wskazuje na to, że uzyskiwana wiedza ma charakter specjalistyczny. Ponadto wzrasta zaangażowanie studentów w badania, czego przykłady wskazujemy dokładniej w Kryterium 2.

Absolwenci studiów 1. stopnia rozumieją specyfikę interdyscyplinarnego podejścia do analizowanych zjawisk i znają metodologie badań związanych ze studiami nad kulturą. Potrafią interpretować teksty kultury z uwzględnieniem nowatorskiego ujęcia problematyki Śródziemnomorza jako dziedzictwa, którego siła oddziaływania wykracza poza geograficzne granice regionu. Są gotowi do prowadzenia dialogu z respektem dla odmienności jego uczestników oraz z zachowaniem szacunku dla tożsamości historyczno-kulturowej regionów i państw. Absolwenci studiów 1. stopnia zdobywają ponadto cenne kompetencje związane z umiejętnościami przedstawiania własnych poglądów, zarówno w formie ustnej, jak i pisemnej (zajęcia z kultury prezentacji, sztuki pisania, komunikacji międzykulturowej) także w językach basenu śródziemnomorskiego. Po ukończeniu studiów absolwenci są gotowi do kontynuowania edukacji (studia II stopnia, studia doktoranckie) i rozpoczęcia pracy badawczej (w programie studiów są m.in. zajęcia z interpretacji źródeł oraz metodologii pracy naukowej); są jednocześnie otwarci i przygotowani do pracy poza systemem szkolnictwa wyższego, wszędzie tam, gdzie wymagana jest wiedza o kulturze i krajów basenu Morza Śródziemnego oraz znajomość języków obcych na poziomie średniozaawansowanym.

Po ukończeniu studiów 2. stopnia absolwenci są gotowi do kontynuowania edukacji w szkole doktorskiej oraz rozpoczęcia pracy badawczej; są jednocześnie otwarci i przygotowani do pracy poza systemem szkolnictwa wyższego – w instytucjach kultury, edukacji i tych wszystkich sektorach gospodarki, gdzie wymagana jest wiedza o kulturze i tradycji krajów basenu Morza Śródziemnego oraz znajomość języków obcych na poziomie zaawansowanym (np. animator kultury, redaktor, tłumacz, przewodnik turystyczny, dziennikarz, pracownik dyplomacji, pracownik instytucji europejskich).

Losy absolwentów mają być śledzone za pomocą portalu poświęconego absolwentów, który rozpoczął testową fazę pracy na wiosnę 2022 r.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Studia 1. stopnia trwają 3 lata (6 semestrów) i kończą się uzyskaniem tytułu licencjata, zaś do ukończenia studiów wymagane jest uzyskanie 180 punktów ECTS. Studia 2. stopnia trwają 2 lata (4 semestry) i kończą się uzyskaniem tytułu magistra, do ukończenia studiów wymagane jest uzyskanie 120 ECTS, przy czym na obu stopniach przewidziana liczba ECTS pozwala na efektywne osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Zarówno studia 1., jak i 2. stopnia są studiami stacjonarnymi. Na kierunku obowiązuje rozliczenie roczne.

Program skonstruowany jest w taki sposób, że punkty ECTS są podzielone równomiernie pomiędzy semestry i kolejne lata studiów, choć student, w związku z obowiązującym rozliczeniem rocznym, posiada pewną dowolność w tworzeniu planu zajęć (sprecyzowaną dokładnie w programie studiów) poprzez możliwość realizacji przedmiotów do wyboru w jednym z dwóch semestrów lub indywidualnego ich ułożenia, z uwzględnieniem swoich potrzeb.

Od początku studiów studenci zyskują budowaną stopniową wiedzę o kulturze i historii (z elementami historii literatury) obszaru, w tym o historii sztuki w poszczególnych epokach. Równolegle uczą się stopniowo pisać teksty naukowe i prezentować wyniki własnych analiz, a później badań. Uczą się przy tym języka obcego nowożytnego oraz uczęszczają na lektorat języka klasycznego. Szczegóły (plany dotyczące poszczególnych spotkań w ramach zajęć, bibliografia przedmiotowa – na bieżąco rewidowana – oraz wymagania formalne) opisywane są każdorazowo szczegółowo w sylabusach. Dbamy o to, by rotacyjnie zmieniać obsadę przynajmniej niektórych zajęć, w zależności od możliwości kadrowych Wydziału.

Treści programowe obu stopni są zgodne z odpowiednimi dla danego stopnia, zakładanymi efektami uczenia się. Studia 1. stopnia, chociaż skupione głównie wokół nauk o kulturze i religii, od I roku zapoznają z kulturą różnych obszarów śródziemnomorskich – diachronicznie – w powiązaniu ze sztuką, z literaturą i historią. Wskazują na to poszczególne przedmioty, takie jak *Historia sztuki starożytnej*, *Interpretacje z literatury greckiej*, *Wprowadzenie do literatury i kultury starożytnej Grecji*, *Historia starożytna Grecji i Rzymu*, *Interpretacje z literatury rzymskiej* czy *Wprowadzenie do kultury i literatury rzymskiej*. Na oddzielną uwagę zasługuje przedmiot *Kultura prezentacji i sztuka pisania*, wprowadzany już od semestru zimowego I roku: studenci kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” piszą wiele tekstów.

Kolejny, II rok studiów kontynuuje eksplorowanie związków między kulturą regionu a sztuką, literaturą i historią. Pojawia się zasadniczy przedmiot *Recepcja antyku w kulturze literackiej Europy*, który wskazuje na silne związki regionu Śródziemnomorza ze starożytnością, ale też pokazuje, jak antyk, zapośredniczony przez kultury śródziemnomorskie, jest obecny w kulturach naszego regionu: Polski i Europy Środkowej.

Trzeci rok studiów to czas, kiedy w sposób najbardziej klarowny wyłaniają się trzy ścieżki, którymi podążają studenci: włosko-francuska, iberyjsko-iberoamerykańska i bałkańsko-grecka. Wszystkie trzy wiążą się także z badaniami naukowymi wykładowców kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”. Jako że jest to rok pisania pracy dyplomowej, oprócz seminarium dyplomowego (jednego z kilku do wyboru) pojawia się pomocniczy przedmiot *Metodologia pracy naukowej*. Wątek recepcyjny jest zaś kontynuowany podczas zajęć *Tradycje antyczne w Europie Środkowej*.

Studenci 1. stopnia kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” muszą uczyć się co najmniej jednego z trzech nowożytnych śródziemnomorskich języków: hiszpańskiego, włoskiego lub francuskiego w wymiarze 420 godzin w skali trzech lat (NB. lektoraty w Szkole Języków Obcych UW trwają z reguły 240 godzin przez 2 lata). Wykładowcami są z reguły *native speakerzy* danego języka. Poza tym studenci zobligowani są do dwóch lat lektoratu łacińskiego (z możliwością kontynuowania, na trzecim roku, zajęć w ramach translatorium lub ćwiczeń paleograficznych). Są też gorąco zachęceni do nauki kolejnego języka klasycznego: greki lub klasycznego nahuatl (języka azteckiego, ważnego dla ścieżki iberyjsko-iberoamerykańskiej).

Studia 2. stopnia oparte są przede wszystkim o samodzielne wybory studentów, wspierane indywidualnie przez wykładowców, w nieformalnym systemie quasi-tutorskim (co jest możliwe przy niewielkiej liczbie studentów). W programie studiów znajduje się niewiele zajęć obowiązkowych dla wszystkich (takich jak *Metodologia badań kulturoznawczych*, *Wstęp do studiów regionalnych* czy *Dzieje Śródziemnomorza*). W większości kształcenie opiera się na autorskich, ściśle związanych z badaniami proseminariach i seminariach. Umiejętności językowe rozwijane są w ramach konwersatoriów prowadzonych w językach obcych: włoskim, hiszpańskim i francuskim. Pojawia się też nowa ścieżka – wschodnioeuropejska – wskazująca na związki wschodnioeuropejskiego obszaru kulturowego z antykiem (i Bizancjum) i ze Śródziemnomorzem. Wszyscy studenci, niezależnie od obranej ścieżki, osiągają te same kierunkowe efekty uczenia się.

Z racji tego, że grupy studenckie na studiach kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” są niewielkie, przeważająca część zajęć ma charakter konwersatoryjny i ćwiczeniowy. Nieliczne wykłady, takie jak cykl wykładów z historii sztuki trwający przez wszystkie lata 1. stopnia studiów kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”, często spontanicznie przekształcają się w połączenie wykładu z konwersatorium. Co najmniej połowa wszystkich punktów ECTS zdobywanych jest w wyniku zajęć kontaktowych.

Wydział "Artes Liberales" jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (windy), stosuje też ułatwienia dla osób z innymi rodzajami niepełnosprawności np. osoby ze zmniejszoną zdolnością koncentracji mają prawo do wydłużenia czasu pisania egzaminu oraz pisania go w odosobnieniu. Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami koordynowane jest na poziomie całej uczelni. Koordynację tę zapewnia Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami UW (BON).

Wszyscy potrzebujący, w uzasadnionych przypadkach – jeśli idą za tym czynniki zdrowotne, związane z trudną sytuacją życiową lub studia równoległe – realizują odpowiednio dostosowany tryb studiów indywidualnych na zasadach określonych w Regulaminie Studiów na UW. Z reguły pozwala on na zaliczanie przedmiotów w nieco innej kolejności, niż wynika to z programu studiów, mają też wydłużony okres zaliczania przedmiotów.

Przy ostatnich zamianach programowych w 2019 roku obowiązek praktyk został zniesiony. Pojedynczy studenci wciąż korzystają jednak z możliwości włączenia praktyk w obręb studiów (jako punkty ECTS pochodzące z przedmiotów do wyboru). Niektórzy korzystają z programu praktyk w ramach programu Erasmus+.

Z powodu epidemii COVID-19 wszyscy wykładowcy i studenci musieli opanować liczne, zaawansowane metody uczenia na odległość, zarówno jeśli chodzi o zajęcia synchroniczne, jak i asynchroniczne. Narzędzia, takie jak Google Meet, Zoom, Google Classroom oraz uniwersytecka platforma Kampus zostały rozpoznane i użyte do prowadzenia wszystkich rodzajów zajęć, szczególnie w zdalnym roku akademickim 2020/21. Niektóre z rozwiązań, które uznaliśmy za skuteczne i właściwe, pozostające w zgodzie z aktualnymi rozporządzenia Rektora, zostają z nami i w roku akademickim 2022/23. Należą do nich przede wszystkim Google Meet jako główne narzędzie do spotkań zdalnych. Google Classroom jako repozytorium materiałów cyfrowych przeznaczonych dla poszczególnych zajęć oraz zestaw narzędzi platformy Kampus przeznaczony głównie do zadań asynchronicznych. W lecie 2022 r. przeprowadziliśmy wraz z Biurem Inicjatyw Dydaktycznych pilotaż zajęć zdalnych asynchronicznych w językach polskim i angielskim, z przetestowaniem różnych scenariuszy odbywania zajęć (nagrane wykłady – audio lub video; moderowana grupa dyskusyjna; różne rodzaje zadań zaliczeniowych).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Za wyjątkowy przykład (*case study*) zaangażowania studentów w badania naukowe, rozwijanie międzynarodowej sieci współpracy oraz związków z otoczeniem zewnętrznym może posłużyć raport prof. dr hab. Katarzyny Marciniak, przytoczony w skrócie w załączniku 1A.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Przyjęta polityka rekrutacyjna umożliwi właściwy dobór kandydatów. Od strony technicznej wsparcie w rekrutacji zapewnia centralny uniwersytecki system o nazwie Internetowa Rejestracja Kandydatów (IRK).

Przyjęcie na studia – studia pierwszego stopnia

Zasady rekrutacji na kierunek „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” studia pierwszego stopnia wpisują się w zasady rekrutacji przyjęte na Uniwersytecie Warszawskim. Od roku 2017/18 od kandydatów na studia pierwszego stopnia wymaga się co najmniej 50 punktów przeliczanych zgodnie z algorytmem (vide niżej) zasad kwalifikacji dla tego kierunku: poza językiem polskim, matematyką, językiem obcym nowożytnym wymagany jest dodatkowy przedmiot z poniższej listy: filozofia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, język grecki i kultura antyczna, język obcy nowożytny (inny niż wskazany język obcy) język regionalny – kaszubski, język mniejszości etnicznej – łemkowski, język mniejszości narodowej białoruski, litewski, ukraiński, niemiecki, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu, biologia, chemia, fizyka i astronomia, fizyka, informatyka.

Poniżej przedstawiono szczegółowy opis zasad i kryteriów przyjęcia na studia obowiązujące dla kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska", studia stacjonarne pierwszego stopnia w roku akademickim 2021/2022, określonych w załączniku do uchwały nr 578 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 24 czerwca 2020 r. w sprawie warunków, trybu i terminów postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2021/2022 (Monitor UW poz. 292).

Przyjmowanie na studia – studia pierwszego stopnia

Zasady kwalifikacji na studia I stopnia, stacjonarne, 3-letnie precyzują, że na podstawie uzyskanej przez kandydatów liczby punktów, po sporządzeniu list rankingowych, Komisja Rekrutacyjna kwalifikuje w ramach limitu miejsc kandydatów z najwyższą uzyskaną liczbą punktów. Próg kwalifikacji wynosi 50 punktów. Sposób obliczania wyniku końcowego: (po uwzględnieniu przeliczników dla poszczególnych poziomów z przedmiotów maturalnych) wyraża się wzorem

$$W = a * P + b * M + c * J + d * X,$$

gdzie: W – wynik końcowy kandydata; P – wynik z języka polskiego; M – wynik z matematyki; J – wynik z języka obcego; X – wynik z dodatkowego przedmiotu maturalnego; a, b, c, d – wagi (wielokrotności 5%, vide niżej). Kandydaci z maturą zdaną w latach 2005-2022 składają oceny z przedmiotów: język polski (podstawowy x 0,6 albo rozszerzony x 1) waga 20%; Matematyka (podstawowy x 0,6 albo rozszerzony x 1) waga 15 %; Język obcy nowożytny (podstawowy x 0,6 albo rozszerzony x 1) waga 30 %; Przedmiot do wyboru (rozszerzony x 1) 35% (przy czym język obcy do wyboru to: j. angielskiej, francuski, j. niemiecki, j. hiszpański, j. włoski, j. rosyjski, j. portugalski, j. szwedzki, j. słowacki, zaś przedmiot do wyboru: filozofia, geografia, historia, historia muzyki, historia sztuki, język łaciński i kultura antyczna, język grecki i kultura antyczna, inny język obcy nowożytny, język regionalny – kaszubski, język mniejszości etnicznej – łemkowski, język mniejszości narodowej (białoruski, litewski, ukraiński, niemiecki), wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu, biologia, chemia, fizyka i astronomia/fizyka)

Odpowiednio inne, lecz kompatybilne zasady rekrutacji obowiązują kandydatów, którzy zdali tzw. starą maturę, maturę międzynarodową (IB) lub maturę europejską (EB).

Liczby przyjętych studentów w ostatnich latach prezentują się następująco: 2019/20: 1 stopień: 25 osób i 2 stopień: 5 osób; 2020/21: 1 stopień: 22; 2 stopień: 7 oraz 2021/22: 1 stopień: 24 (w tym jedna osoba z przeniesienia z innej uczelni) i 2 stopień: 7 oraz 2022/23: 1 stopień: 32; 2 stopień: 5. W roku akademickim 2021/22 na kierunek "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" pierwszego stopnia zgłosiło się 145 zarejestrowanych kandydatów (121 osób dokonało opłaty rekrutacyjnej), zaś w 2022/23 odpowiednio 111 zarejestrowanych i 103 dopuszczonych do rekrutacji.

Przyjmowanie na studia – studia drugiego stopnia

Warunkiem podjęcia studiów drugiego stopnia jest pozytywny wynik uzyskany w procesie rekrutacji składającej się z łącznej punktacji z oceny za dyplom oraz z rozmowy kompetencyjnej opartej na przygotowanej przez kandydata liście lektur (kandydat sam proponuje lektury). Kandydat może zdobyć maksymalnie 50 punktów z rozmowy oraz 50 punktów za ocenę na dyplomów (ocena celujący – 50 punktów, ocena bardzo dobry – 40 punktów, ocena dobry plus – 30 punktów, ocena dobry – 20 punktów, ocena dostateczny plus – 15 punktów ocena dostateczny – 10 punktów)

Maksymalną liczbę punktów (100 pkt) w postępowaniu kwalifikacyjnym uzyskują absolwenci studiów na kierunku kulturoznawstwo z oceną na dyplomie co najmniej dobry – bez względu na to, gdzie studia kulturoznawcze ukończyli.

Przeniesienia z innej uczelni

Wymaganiem stawianym kandydatom biorącym udział w rekrutacji z przeniesienia z innej uczelni jest poświadczony przez uczelnię macierzystą ukończenie co najmniej dwóch semestrów studiów i uzyskanie z dotychczasowego toku studiów średniej ocen co najmniej 4,5. Istotna jest też zgodność dotychczasowego kierunku z "Kulturoznawstwem – cywilizacją śródziemnomorską", rozważana indywidualnie.

Proces weryfikowania efektów uczenia się jest ciągły: opiera się na egzaminowaniu w trakcie studiów (będącym nieodzownym elementem każdego z przedmiotów, ponieważ wszystkie kończą się oceną) oraz na dyplomowaniu pod koniec studiów – oceny wynikłej z jakości pracy dyplomowej, jej obrony oraz powiązania jej tematyki z tokiem studiów. Poniżej zatem przedstawiono sposoby weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się, zarówno w odniesieniu do zaliczania pojedynczych przedmiotów, zaliczania etapu studiów, jak i procesu dyplomowania.

Zasady przedmiotowej efektów weryfikacji uczenia się

Rada Dydaktyczna dla kierunków studiów *artes liberales*, antropozoologia, filologia nowogrecka, Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska oraz ISSC uchwałą nr 19 z dnia 29 września 2020 przyjęła szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminów i oceniania na kierunku Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska (studia 1. i 2. stopnia). Dokument został stworzony na podstawie § 4 ust. 3 pkt. 4 i § 5 ust. 1 pkt. 7 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim oraz w oparciu o uchwałę nr 10 Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia z 7 czerwca 2020 r.

Uchwała określa, że Prowadzący zajęcia oceniają studentów w sposób szczegółowo opisany w sylabusach prowadzonych przez siebie przedmiotów. Opisy przedmiotów zawierają dokładne informacje na temat sposobu oceniania zarówno podczas egzaminu ustnego jak i pisemnego.

Student ma prawo do wglądu w treści egzaminu pisemnego. Może także zwrócić się do prowadzącego zajęcia z prośbą o uzasadnienie oceny. Konsultacje możliwe są podczas dyżurów pracowników.

Wszelkie sprawy sporne rozstrzyga kierownik jednostki dydaktycznej (KJD, szczegóły: vide Kryterium 10). Na wniosek studenta lub z własnej inicjatywy może powołać komisję egzaminacyjną do zweryfikowania adekwatności przyznanej oceny. W uzasadnionych przypadkach może powołać obserwatora na egzamin. Po zakończeniu roku akademickiego KJD powołuje komisję, która przeprowadzi ewaluację procesu przeprowadzania egzaminów i zaliczeń na kierunku Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska (studia I i II stopnia).

Treść uchwały:

<https://dokumenty.uw.edu.pl/dziennik/DRD/Lists/Dziennik/Attachments/572/DRD.2020.541.URD.19>

Na obu poziomach studiów stosuje się głównie prace zaliczeniowe w postaci przygotowywanych tekstów o charakterze naukowym (eseje, rozprawki, prezentacje, referaty), które potem wykładowcy archiwizują we własnym zakresie. Rzadziej stosuje się formułę egzaminów pisemnych lub ustnych. Niektórzy zgodnie z wytycznymi programu studiów – stosują ocenę ciągłą, oceniając aktywność studentów, ich bieżące przygotowanie, prezentacje i referaty. Jest to możliwe z powodu niskiej

liczebności grup, co powoduje, że postępy każdego ze studentów w systematycznym osiągają efektów uczenia się (różnego rodzaju, nie tylko dotyczące wiedzy, ale i umiejętności, na przykład skutecznego prezentowania argumentów) mogą być monitorowane i weryfikowane z zajęć na zajęcia.

Zaliczenie etapu jest możliwe po zaliczeniu wszelkich objętych programem w ramach danego etapu przedmiotów oraz osiągnięcie liczby co najmniej 60 punktów ECTS. Możliwe jest zaliczenie warunkowe na podstawie §38 Regulaminu Studiów na UW.

Ponadto co roku KJD jest proszony przez Dziekana Wydziału, by złożył przed Radą Wydziału krótki raport z osiągnięcia efektów uczenia się w ramach zajęć. Podstawową takiego raportu są krótkie samooceny wykładowców uczących na Wydziale, ale też zestawione z nimi zbiorcze wyniki ocen z ankiet przygotowanych przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (PEJK, vide Kryterium 10).

Zasady, tryb i warunki dyplomowania

W oparciu o § 4 ust. 3 pkt. 6 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim oraz o uchwałę nr 4 Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia z 27 lutego 2020 r., Rada Dydaktyczna nr 1 właściwa dla kierunku "Kulturoznawstwo" (vide Kryterium 10) uchwałą nr 13 z dnia 8 maja 2020 roku postanawia przyjąć zasady dyplomowania na kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" (studia 1. i 2. stopnia)

Treść uchwały: <https://dokumenty.uw.edu.pl/dziennik/DRD/Lists/Dziennik/Attachments/44/DRD.2020.29.URD.13.pdf>

Uchwała reguluje proces przygotowania i oceniania pracy. Opisuje wybór kierującego pracą, zatwierdzenie tematu pracy oraz określa liczbę prac dyplomowych, którymi może kierować nauczyciel akademicki na kierunku kulturoznawstwo (nie może być wyższa niż sześć). Wyznacza minimalny termin, który musi upłynąć od złożenia pracy w systemie Archiwum Prac Dyplomowych (APD) do dnia egzaminu. Ponadto uchwała wskazuje sposób przygotowania pracy dyplomowej. Studenci mają dużą swobodę zarówno w wyborze tematu pracy dyplomowej, jak i samego promotora. Studenci mogą zwrócić się do dowolnego pracownika wydziału, szczególnie takiego, z którym mieli interesujące ich zajęcia z prośbą, by został ich promotorem.

Prace dyplomowe (vide wykaz) są często związane z działalnością badawczą pracowników, a ich rezultaty bywają prezentowane na konferencjach, a nawet drukowane (załącznik 1A). Możliwe jest pisanie prac w obrębie innych dyscyplin niż nauki o kulturze i religii, ale studenci są zachęceni, by prace zdradzały charakter interdyscyplinarny, gdzie kulturoznawstwo jest jednym z dyscyplinarnych komponentów.

Praca dyplomowa powinna udowadniać gotowość studenta do prowadzenia badań (na 2. stopniu powinna zawierać komponent związany z prowadzeniem badań przez studenta), w szczególności w zakresie literaturoznawstwa, językoznawstwa lub kulturoznawstwa (nauk o kulturze i religii). Praca dyplomowa powinna być sporządzona w sposób właściwy dla opracowań naukowych, z uwzględnieniem określonych wymogów formalnych i merytorycznych (zgodność treści pracy z zatwierdzonym tematem, poprawność kompozycji, umiejętność postawienia pytania badawczego, spójność toku dowodowego, rzeczowość argumentacji, umiejętność analizy i interpretacji, poprawność językowa, wysoki standard edytorski, technika pisania pracy naukowej: spis rzeczy, przypisy, bibliografia). Student wybiera język pracy (polski, włoski, hiszpański, francuski, angielski).

Dokument opisuje przebieg egzaminu dyplomowego, określa jego formę, skład komisji, sposób oceniania oraz liczbę pytań: Według uchwały egzamin składa się z dwóch części: obrony pracy (2 pytania) oraz odpowiedzi na pytania z zakresu zagadnień ściśle związanych z tokiem studiów, których zakres uzgodniony jest wstępnie z kierującym pracą (2 pytania).

Ponadto na wniosek KJD Rada Dydaktyczna wyznacza komisję, która przeprowadza analizę procesu dyplomowania w danym roku akademickim. Do zadań komisji należy: (a) analiza recenzji i ocen prac dyplomowych (w tym rzeczowość i trafność uzasadnienia oceny pracy dyplomowej); (b) analiza terminowości udostępniania studentom recenzji prac dyplomowych; (c) analiza pytań egzaminacyjnych oraz oceny z egzaminu dyplomowego; (d) analiza zgodności przebiegu egzaminu dyplomowego z zasadami określonymi w uchwale Rady Dydaktycznej; (e) formułowanie zaleceń i rekomendacji mających na celu doskonalenie procesu dyplomowania na kierunku kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska. Zalecenia i rekomendacje komisja przekazuje Radzie Dydaktycznej.

Swoistym zabezpieczeniem systemu weryfikacji efektów uczenia się są procedury eliminujące nieuczciwe praktyki w studiowaniu. Postępowanie wobec przypadków plagiatów prowadzone jest zgodnie z obowiązującą Uchwałą Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia nr 14 z 13 lipca 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących standardów i procedur postępowania w przypadku przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych. Zgodnie z jej treścią, podstawową „rolę w zakresie przekazania studentom wiedzy na temat podstaw prawa autorskiego oraz umiejętności i kompetencji społecznych w zakresie przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych z poszanowaniem prawa na Uniwersytecie Warszawskim pełnią zajęcia z podstaw ochrony własności intelektualnej”. Uchwała określa postępowanie w sytuacji podejrzenia popełnienia plagiatu. Prace dyplomowe podlegają obowiązkowemu sprawdzeniu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA). W przypadku nieuczciwych praktyk podczas egzaminów i zaliczeń student wezwany jest do złożenia wyjaśnień. KJD jest zobowiązany do przeprowadzenia rozmowy dyscyplinującej, a następnie podejmuje decyzję o ewentualnym wniosku o wszczęcie postępowania przed uczelnianą komisją dyscyplinarną dla studentów. Jak dotąd taka procedura nie została wszczęta na żadnym z kierunków Wydziału.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra nauczająca na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” to stabilny zespół nauczycieli akademickich związanych z Wydziałem „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego. Dwie trzecie z tego grona stanowią pracownicy z habilitacją, w tym jedna trzecia z tytułem profesora (*por.* tabela). Wszyscy ci pracownicy mają znaczny dorobek w dyscyplinach naukowych związanych z kierunkiem studiów (nauki o kulturze i religii, literaturoznawstwo, historia, filozofia, nauki o sztuce, językoznawstwo). Ich badania mają bezpośrednie przełożenie na dydaktykę i są adekwatne do założonych efektów uczenia się. Stanowi to rękojmię uwzględniania w dydaktyce aktualnego stanu wiedzy w poszczególnych dyscyplinach nauki.

Wykaz osób, zatrudnionych na Wydziale „Artes Liberales” UW, prowadzących zajęcia na kierunku kulturoznawstwo-cywilizacja śródziemnomorska (stan na 1 października 2022 r.)				
Lp.	Tytuł/stopień naukowy	Imię i nazwisko	Dyscyplina naukowa	Poziom studiów
1	Prof. dr hab.	Maciej Abramowicz	literaturoznawstwo	I poziom studiów
2	Prof. dr hab.	Małgorzata Borowska	literaturoznawstwo	I poziom studiów
3	Prof. dr hab.	Maria Kalinowska	literaturoznawstwo	I poziom studiów
4	Prof. dr hab.	Jan Kieniewicz	historia, nauki o kulturze i religii	II poziom studiów
5	Prof. dr hab.	Zbigniew Kloch	literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii	I poziom studiów
6	Prof. dr hab.	Katarzyna Marciniak	literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii	I poziom studiów
7	Prof. dr hab.	Alina Nowicka-Jeż	literaturoznawstwo	I poziom studiów
8	Prof. dr hab.	Justyna Olko	nauki o kulturze i religii, historia, językoznawstwo, archeologia	II poziom studiów
9	Prof. dr hab.	Maria Poprzęcka	nauki o sztuce	I poziom studiów
10	Prof. dr hab.	Paweł Stępień	literaturoznawstwo	I poziom studiów
11	Prof. dr hab.	Jolanta Sujecka	nauki o kulturze i sztuce, literaturoznawstwo	I i II poziom studiów
12	Dr hab., prof. ucz.	Jan Stanisław Ciechanowski	historia	II poziom studiów
13	Dr hab., prof. ucz.	Cristina González Caizán	historia	II poziom studiów
14	Dr hab., prof. ucz.	Michał Janocha	nauki o sztuce	I poziom studiów
15	Dr hab. prof. ucz.	Robert A. Sucharski	literaturoznawstwo, językoznawstwo	I poziom studiów
16	Dr hab.	Hieronim Grala	historia, literaturoznawstwo	II poziom studiów

17	Dr hab.	Przemysław Kordos	literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii	II poziom studiów
18	Dr hab.	Zoja Morochojewa	filozofia, nauki o kulturze i religii	I i II poziom studiów
19	Dr hab.	Patrycja Prządka-Giersz	nauki o kulturze i religii, archeologia	I i II poziom studiów
20	Dr hab.	Stefano Redaelli	literaturoznawstwo	I i II poziom studiów
21	Dr hab.	Katarzyna Sadkowska	literaturoznawstwo	I poziom studiów
22	Dr	Maria Chodyko	filozofia	I i II poziom studiów
23	Dr	Ivan Dimitrijević	nauki o kulturze i religii	I poziom studiów
24	Dr	Katarzyna Granicka	nauki o kulturze i religii	I i II poziom studiów
25	Dr	Szymon Gruda	nauki o kulturze i religii	I i II poziom studiów
26	Dr	Przemysław Kaniecki	literaturoznawstwo, nauki o sztuce	I poziom studiów
27	Dr	Stanisław Kordasiewicz	nauki prawne	I poziom studiów
28	Dr	Konrad Kuczara	historia, literaturoznawstwo	I i II poziom studiów
29	Dr	Grzegorz Sokół	nauki o kulturze i religii	I i II poziom studiów
30	Dr	Monika Stobiecka	nauki o kulturze i religii	I i II poziom studiów
31	Dr	Ilona Szewczyk	literaturoznawstwo	I i II poziom studiów
32	Dr	Alfred Twardecki	historia, archeologia	I poziom studiów
33	Mgr	Vitali Mikhaltchuk		I i II poziom studiów
34	Mgr	Małgorzata Wojtyniak		I poziom studiów

Ponadto zajęcia na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” prowadzą także pracownicy UW, zatrudnieni na innych wydziałach Uniwersytetu Warszawskiego oraz pracownicy nieetatowi:

1. dr Marcos Arcaya Pizarro
2. dr Katarzyna Buszkowska
3. dr Anna Dubois
4. dr Mikołaj Sławkowski-Rode
5. lic. Claudia Ruscello

Wszyscy wykładowcy w swych badaniach stosują podejście interdyscyplinarne, co znajduje odzwierciedlenie w dydaktyce. Na szczególne podkreślenie zasługuje wdrażanie studentów do prac badawczych i powiązanie dydaktyki z realizowanymi przez pracowników projektami badawczymi. Szczególne miejsce zajmują seminaria badawcze związane z grantami *Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych* ERC prowadzone przez prof. dr hab. Justynę Olko (pierwsza w Polsce zdobywczyni grantu

Starting w dziedzinie nauk humanistycznych na projekt *Europe and America in Contact: A Multidisciplinary Study of Cross-Cultural Transfer in the New World Across Time* i pierwsza w Polsce zdobywczyni dwu grantów ERC: *Starting* i *Consolidator* na projekt *Multilingual worlds – neglected histories. Uncovering their emergence, continuity and loss in past and present societies*) i prof. dr hab. Katarzynę Marciniak (pierwsza w Polsce zdobywczyni grantu *Consolidator* w dziedzinie nauk humanistycznych na projekt *Our Mythical Childhood... The Reception of Classical Antiquity in Children's and Young Adults' Culture in Response to Regional and Global Challenges*). Z kolei dobre wyposażenie techniczne Wydziału i doświadczenie jego wykorzystania jeszcze w czasie przed pandemią (międzynarodowe programy badawcze dla doktorantów: *The Traditions of Mediterranean Humanism and the Challenges of Our Times: the Frontiers of Humanity* (lata 2010-2014), *Interdisciplinary Doctoral Studies „Nature-Culture”* (od roku 2018) oraz niektóre kursy prowadzone via Skype) pozwalają stwierdzić, że kadra jest doskonale przygotowana do kształcenia w trybie zdalnym.

Studia na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” są studiami wielojęzycznymi: studenci mogą uczyć się greki (starożytnej i nowożytnej), łaciny, języka włoskiego, francuskiego i hiszpańskiego oraz języka nahuatl jako szczególnego języka kontaktu kultury europejskiego Śródziemnomorza z autochtonicznymi kulturami Meksyku. Część zajęć, co wynika z programu studiów, jest prowadzona w językach obcych, a kadra nauczająca ma kompetencje do ich prowadzenia.

Kadra nauczająca na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” jest doceniana jako grupa dydaktyków: świadczą o tym nie tylko wyniki ankiet studenckich oceniających zajęcia (przeprowadzanych przez ogólnouniwersytecką Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia – PEJK), ale także zdobywane nagrody i wyróżnienia; prof. dr hab. Paweł Stępień otrzymał w roku 2019 nagrodę dydaktyczną Rektora UW za wybitne osiągnięcia dydaktyczne i wprowadzanie nowatorskich metod kształcenia w dziedzinie nauk humanistycznych.

Wydział prowadzi politykę kadrową umożliwiającą budowanie silnego naukowo i dydaktycznie środowiska interdyscyplinarnego, otwartego na młodych zdolnych badaczy i nauczycieli akademickich, ale także wykorzystującego doświadczenie uczonych o znaczącym dorobku i czerpiącego korzyści z dialogu i współpracy obu tych grup. W ciągu ostatnich 5 lat spośród wymienionych w gronie prowadzących zajęcia na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”

- trzy osoby uzyskały tytuł profesora: prof. dr hab. Jolanta Sujecka (22.03.2018), prof. dr hab. Katarzyna Marciniak (02.05.2019) oraz prof. dr hab. Justyna Olko (27.07.2021);
- sześć osób uzyskało stopień doktora habilitowanego: dr hab. Stefano Redaelli (10 lipca 2017), dr hab. Cristina González Caizán (25 kwietnia 2018), dr hab. Hieronim Grała (20 grudnia 2018), dr hab. Jan Stanisław Ciechanowski (25 września 2019) dr hab. Przemysław Kordos (19 grudnia 2019) oraz dr hab. Patrycja Prządka-Giersz (10 lipca 2020);
- dwie osoby na mocy decyzji Senatu UW (16 marca 2022) zostały w trybie awansu zatrudnione na stanowisku profesora uczelni: dr hab. Cristina González Caizán oraz dr hab. Jan Stanisław Ciechanowski;
- trzy osoby uzyskały stopień doktora: dr Katarzyna Granicka (21 czerwca 2018), dr Szymon Gruda (29 listopada 2018) oraz dr Monika Stobiecka (4 lipca 2019).

Pracownicy mają możliwość skorzystać z jednego wielu szkoleń, podnoszących głównie kompetencje dydaktyczne i miękkie, organizowanych przez instytucje centralne Uniwersytetu². W minionym roku akademickim dwie adiunktki wzięły udział w całorocznym, kompleksowym programie szkoleniowo-tutorskim "Młodzi Dydaktycy" zorganizowanym w ramach programu ZIP i skierowanym

---

² Przykładowe tematy szkoleń: Z Excelem przez badania (różne poziomy); Asertywność w pracy; Talking about Research; Komunikacja i rozwiązywanie konfliktów w środowisku wielokulturowym; Prawo własności intelektualnej w kontekście dydaktyki i prowadzenia zajęć ze studentami.

do wykładowców rozpoczynających pracę dydaktyczną na uczelni. Jedną z uczestniczek była dr Monika Stobiecka, która prowadzi zajęcia w ramach kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Zajęcia dla studentów na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” odbywają się w salach dydaktycznych pozostających w gestii Wydziału „Artes Liberales” UW, tzn. w salach gmachu przy ul. Nowy Świat 69 (sala konferencyjna oraz sale nr 4, 23, 25, 28) w salach przy ul. Krakowskie Przedmieście 1 (sale nr 10 i 11) oraz w salach gmachu przy ulicy Dobrej 72 (sale nr 4, 5, 8, 9 i 9a). Ponadto Wydział Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji UW (ul. Nowy Świat 69) raz w tygodniu udostępnia Wydziałowi „Artes Liberales” dwie sale (salę nr 1 oraz 203). Tak liczba, jak i wielkość sal pozwalają na właściwą organizację zajęć dydaktycznych.

Salę zajęcia wyposażone są w niezbędny sprzęt dydaktyczny – większość sal jest także wyposażona w komputery i sprzęt do prezentacji multimedialnych. Sale te mieszczą od 12 do 50 osób, co w pełni pokrywa zapotrzebowanie. W przypadku, gdy w sali nie jest zainstalowany na stałe sprzęt (komputer i rzutnik), można łatwo wykorzystać sprzęt przenośny, który znajduje się w dyspozycji Wydziału „Artes Liberales”.

Studenci kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”, tak, jak wszyscy studenci UW, mają dostęp do Internetu wszędzie na terenie Uniwersytetu Warszawskiego za pośrednictwem platformy eduroam – dodatkowo w pomieszczeniach Wydziału „Artes Liberales” UW mają także dostęp do wewnętrznej sieci Wydziału „Artes Liberales”. Każdy wykładowca wykorzystuje nowoczesne technologie w zależności od potrzeb, co miało szczególne znaczenie w czasie pandemii COVID-19 i konieczności prowadzenia zajęć w trybie zdalnym i hybrydowym.

Kierunek przygotowany jest na przyjęcie osób z niepełnosprawnościami: do wszystkich sal (prócz 10 i 11) można dostać się windą.

Studenci kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” jako studenci UW mogą korzystać również z księgozbioru Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego, która dysponuje ok. 3,5 mln publikacji, także cyfrowych. Mogą bezpłatnie wypożyczać książki w wypożyczalni międzybibliotecznej, również zza granicy (po opłaceniu kosztów przesyłki). Biblioteka BUW wyposażona jest w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i oprogramowaniem Microsoft, jak też w sale do pracy zespołowej oraz kabiny do pracy indywidualnej. W BUWIE studenci mają bezpłatny dostęp do zbiorów cyfrowym międzynarodowych czasopism naukowych (m.in. „Journal of Modern Greek Studies”, „Greek, Roman and Byzantine Studies”) oraz licencjonowanych baz danych (JSTOR, Muse i in.).

Dodatkowo mają także dostęp do wyspecjalizowanego zbioru książek i dokumentów obejmującego ponad 10 300 woluminów, 15 zbiorów specjalnych i 250 nieskatologowanych woluminów czasopism, wspartego unikalnymi bazami danych oraz kilkoma kolekcjami dokumentów, zgromadzonych przez Bibliotekę Wydziału „Artes Liberales” UW. Biblioteka oferuje dostęp do elektronicznych baz tekstów klasycznych, kultura antyczna obecna jest bowiem w programie kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” oraz nowogreckich. Czytelnia jest przeznaczona przede wszystkim do korzystania z tych baz. Czytelnia dysponuje stanowiskami do pracy na komputerze z dostępem do Internetu.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

Podczas pandemii władze uniwersytetu przyznały specjalne fundusze na dostosowanie dydaktyki do nowych warunków. Wydaliśmy je przede wszystkim na unowocześnienie wyposażenia sal. W sali konferencyjnej na ul. Dobrej 72 poprawiliśmy nagłośnienie, wyposażyliśmy salę w dwa duże monitory i nowe komputery. Nowe komputery (laptopy) pojawiły się też w salach 4, 6, 8, 9 i 11, a nowe projektory multimedialne w salach 5, 9 i 13. Dodatkowo sekretariat został wyposażony w komputer stacjonarny i dwa nowe laptopy. Na Nowym Świecie 69 poprawiliśmy nagłośnienie w sali konferencyjnej oraz zakupiliśmy laptopa do użytku w różnych salach – w zależności od potrzeb. Doposażyliśmy też wydziałową bibliotekę: zakupiliśmy do niej laptopa i dwa komputery stacjonarne.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Wydział "Artes Liberales" od wielu lat współpracuje z licznym i zróżnicowanym gronem interesariuszy. Są wśród nich przedstawiciele dyplomacji (ambasady Hiszpanii, Włoch, Grecji, Cypru i Portugalii), rynku wydawniczego, muzeów i instytucji kulturalnych, a także biznesu. Część z nich skupiona jest, w ramach Kolegium Artes Liberales w tzw. "Consilium", o którym piszemy poniżej. Oddzielną grupą interesariuszy wydziałowych są instytucje, które wspomagają w przeprowadzaniu praktyk studentów kierunku antropozoologia, z których mogą też skorzystać wszyscy zainteresowani studenci kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska". Warto przy tym zaznaczyć, że być może na żadnym innym aspekcie działania kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" zakłócenia pandemiczne nie odbiły się tak mocno, jak na kontaktach z otoczeniem zewnętrznym. Rok akademicki 2022/23 jest rokiem odbudowy tych nadwyrężonych więzi.

W latach 2017-2020 na Wydziale działał program "Innohuman", prowadzony wraz z uniwersyteckim Biurem Karier. Program polegał na wspieraniu aplikacyjnych prac dyplomowych powstających przy udziale partnerów zewnętrznych, którzy na równi z promotorem i koordynatorem "Innohuman" mieli wpływ na zawartość pracy. Interesariusz zewnętrzny z reguły zamawiał temat u studenta, a ten wraz z promotorem realizował zadanie. Częścią projektu było też stworzenie sieci umów między poszczególnymi stronami, chroniących interesy wszystkich stron biorących udział w projekcie. Studenci kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" byli zainteresowani inicjatywą i mogli, jak wszyscy studenci Wydziału, wziąć udział w projekcie.

Najnowszą inicjatywą Wydziału dotyczącą łączenia zajęć dydaktycznych z otoczeniem społeczno-gospodarczym były zajęcia prowadzone przez dr Stanisława Kordasiewicza, otwarte również dla studentów "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska", które powstały w ramach centralno-universyteckiej inicjatywy "Studenci dla Otoczenia". Zajęcia, finansowane w "Programie zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego" (ZIP), polegały na współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w warszawskiej dzielnicy Żoliborz w zakresie sportowej integracji dzieci i młodzieży. Zajęcia dzieliły się na część teoretyczną, poświęconą zagadnieniom dialogu obywatelskiego oraz praktyczną, którą odbywała się w koordynacji z tutorami. Raport z działania zamieszczamy jako [załącznik 1B](#), aby posłużył za szczegółowe *case-study* współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Jest przyjęte, że na wybrane zajęcia oferowane na Wydziale, dostępne jako przedmioty do wyboru dla studentów kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska", zapraszani są przedstawiciele środowiska zewnętrznego, tj. otoczenia społeczno-gospodarczego. Są to głównie artyści (reżyserzy, pisarze, scenarzyści), przedstawiciele biznesu, dyplomaci i działacze społeczni, którzy pomagają w przeprowadzeniu części zajęć, tym samym faktycznie kształtując program. Sporadycznie współprowadzą cały (semestralny, roczny) cykl zajęć, jak to się dzieje w przypadkach opisanych w Kryterium 1 (np. zajęcia "Włochy w kinie" ze stałym udziałem włoskiego reżysera). W innych wypadkach interesariusze, którzy mają przygotowanie akademickie, prowadzą zajęcia samodzielnie (dr Jacek Kołtan z Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku lub dr Piotr Kubiński, wykładowca Wydziału Polonistyki, ale i przedsiębiorca na rynku gier cyfrowych). Wpływ na zmiany w programie ocenianego kierunku ma również „Consilium”, tj. powołana przez dr Marię Wiśniewską-Pastó grupa przedstawicieli pracodawców regularnie doradzających władzom Wydziału w kwestiach dopasowania studiów do aktualnych wymogów rynku pracy. „Consilium” zapewnia istotną i trwałą łączność ze światem interesariuszy zewnętrznych. Spotkania te odbywają się regularnie co roku i biorą w nim udział władze Kolegium i Wydziału, którzy w dużej części są nie tylko decydentami, ale wykładowcami na kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska". To właśnie zgodnie z sugestiami członków „Consilium” w ramach kierunku „Kulturoznawstwa – Cywilizacji Śródziemnomorskiej” rozbudowano moduł zajęć z kompetencji miękkich (np. przedmiot Kultura prezentacja i sztuka pisanie), których opanowanie jest bardzo cenione na rynku pracy. Podobnie zalecenie "Consilium" utwierdziło władze Wydziału w przekonaniu o istocie nauczania języków obcych (innych niż angielski), co poskutkowało m.in. rozszerzeniem oferty językowej dla kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja

śródziemnomorska”: czas trwania lektoratów został znacznie poszerzony. Więcej o "Consilium": <http://al.uw.edu.pl/consilium/>

Kolejnym sposobem weryfikacji użyteczności osiągniętych efektów uczenia się na rynku pracy są niesformalizowane kontakty z absolwentami kierunku, którzy podjęli aktywność zawodową w różnych instytucjach państwowych i prywatnych i stanowią cenne źródło informacji.

Ponieważ praktyki dla studentów "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" są od kilku lat już opcjonalne, decydujemy się nie podpisywać stałych umów z partnerami, ale kierujemy studentów na praktyki – o ile sobie zażyczą – indywidualnie, do poszczególnych instytucji.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie pełni ważną rolę w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku. Realizowane jest przede wszystkim poprzez programowe nauczanie języków obcych (francuski, hiszpański i włoski) i wymianę akademicką w ramach programów Erasmus+, SEMP, CEPUS, wymian bilateralnych oraz różnego typu stypendiów (np. Stypendia Rządu Polskiego) w których biorą udział zarówno nauczyciele akademicy i studenci kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”. Rozwojowi mobilności sprzyja także obecność studentów zagranicznych realizujących część programu studiów na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”.

Kontakty międzynarodowe sprzyjają rozwojowi studiów: wyjazdy studyjne poprawiają jakość zajęć prowadzonych przez wykładowców, zaś dłuższe pobyty studentów na uczelniach zagranicznych (głównie we Włoszech, w Hiszpanii i Portugallii) walnie przyczyniają się do znacznego poszerzenia wiedzy o świecie śródziemnomorskim. Na rozwój wiedzy wpływa też obecność studentów zagranicznych na zajęciach w Warszawie. Właściwie wszyscy studenci, którzy tego zechcą, uczestniczą w wymianie międzynarodowej – przynajmniej przez jeden semestr.

Mobilność nauczycieli akademickich

W roku akademickim 2019/2020 **troje** spośród wykładowców kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” odbyło wyjazdy badawcze: Jan Stanisław Ciechanowski (Hiszpania, Universidad Complutense de Madrid), Cristina González Caizán (Hiszpania, Universidad Complutense de Madrid) oraz Stefano Redaelli (dwukrotnie: Portugalia, Universidade de Lisboa oraz Włochy, Università degli Studi „G. D’ Annunzio” Chieti-Pescara). W roku akademickim 2020/2021 ze względu na globalną pandemię covid-19 wyjazdy nauczycieli zostały odwołane lub wstrzymane z możliwością przesunięcia ich na kolejny rok akademicki. W roku akademickim 2021/2022 w wymianie Erasmus + wziął udział **dwukrotnie Stefano Redaelli** (Włochy, Università degli Studi „G. D’ Annunzio” Chieti-Pescara oraz Portugalia, Universidade de Lisboa).

W sprawozdawanych latach **troje** wykładowców zagranicznych odbywało wymianę na kierunku Wydziale "Artes Liberales". Wszyscy badacze odbywali wymianę w roku 2019/2020. Podobnie jak w wypadku wyjazdów wykładowców warszawskich – w latach 2020/21-2021/22 przyjazdy badaczy z zagranicy były odwoływane lub wstrzymywane.

Mobilność studentów

W roku akademickim 2019/2020 **czworo** studentów kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” skorzystało z oferty mobilności. Wszyscy odbywali studia częściowe w krajach, których języków urzędowych uczą się w ramach programu studiów kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”. W mobilności uczestniczyli: Maciej Frelek (Hiszpania, Universidad de Alicante), Wiktoria Kalinowska (Hiszpania, Universidad de Salamanca), Katarzyna Maj (Włochy, Università degli Studi di Firenze), Piotr Wojtyra (Włochy, Alma Mater Studiorum – Università di Bologna).

W kolejnym roku, 2020/2021 w wymianie wzięły udział **trzy** osoby. Z oferty programu Erasmus + skorzystali: Patrycja Klimek (Hiszpania, Universidad de Alicante), Michał Kuźmiński (Włochy, Università degli Studi di Roma "La Sapienza"), Wiktoria Popowicz (Włochy, Alma Mater Studiorum – Università di Bologna). W tym samym roku zagraniczne praktyki studenckie odbyły **dwie** osoby. Praktyki Erasmus+ realizowała Wiktoria Kalinowska (Hiszpania, Escuela Carmen de las Cuevas) oraz Adam Skowroński (Turcja, İstanbul Üniversitesi). Z uwagi na pandemię wyjazdy były utrudnione, część mobilności była realizowana w trybie zdalnym.

W roku akademickim 2021/2022 z oferty mobilności studenckiej skorzystało **dwójce** studentów kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”. Byli to: Anton Belski (Hiszpania, Universidad de Salamanca) oraz Liwia Zawada (Hiszpania, Universidad de Salamanca).

W rekrutacji wiosną 2022 roku wzięło udział **pięćcioro** studentów kierunku "Kulturoznawstwo – Cywilizacja Śródziemnomorska", także pięciorgu przyznano stypendium Erasmus+ oraz jednej osobie podwójne stypendium: Erasmus+ oraz SEMP. Wyjazdy będą odbywać w roku akademickim 2022/2023.

W roku akademickim 2019/2020 **ośmioro** studentów zagranicznych odbywało studia częściowe na Wydziale Artes Liberales, korzystając z oferty dydaktycznej kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”. Dwie z wymienionych osób (Kana Yokobayashi oraz Željana Vukanac) brały udział w wymianie bilateralnej, jedna (Damian Wnęk) odbywała stypendium DAAD, zaś pięć osób z kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” korzystało z wymiany Erasmus+ (Pernille Haldorsen, Nathan Vifflin, Andriana Charisi, Beatrice Palmieri, Nikolaos Orfanoudakis). W kolejnym roku, 2020/2021 w wymianie wzięło udział **jedenaścioro** studentów, spośród których dziesięć skorzystało z umów Erasmus+ (Alessio Angelini, Styliani Moumouri, Yana Chebotareva, Giuseppe Cassisa, Miha Sever, Kristina Bahr, Leonard Demyttenaere, Alessia Cammisuli, Aimilia Manta, Ioanna Tasiou), zaś jedna (Polina Levina) odbyła studia częściowe dzięki Stypendium Rządu Polskiego. W roku akademickim 2021/2022 na Wydziale przebywało **dwanaścioro** zagranicznych studentów i doktorantów. Cztery osoby skorzystały z wymian bilateralnych (Nathalia Cardoso, Kosuke Taki, Miku Wakabayashi, Arsenii Kazantsev), jedna ze stypendium CEEPUS (Milan Kroulik), sześć z wymiany Erasmus+ (Lisa Ponzuoli, Enrique Real Bru, Candice Boehnert, Benedetta Mignani, Fabio Bartolucci, Mariachiara Pascucci) oraz jedna ze Stypendium Rządu Polskiego (Marcin Kurdyka). Wiosną 2022 r. zrekrutowano 10 studentów, którzy studia częściowe odbędą w roku akademickim 2022/2023.³

Oceniając po efektach studiów zagranicznych jesteśmy pewni, że stopień opanowania języków obcych studentów kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” jest zadowalający: nie zdarzają się wyjazdy nieudane, które skutkowałyby koniecznością powtarzania roku.

---

³ Kompleksowe dane dotyczące umiędzynarodowienia i wymiany międzynarodowej opracowała dr Monika Stobiecka i dr hab. Ewa Rudnicka.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Wszelkie wsparcie studentów na Uniwersytecie Warszawskim przebiega:

- a. systemowo – konkretne grupy potrzeb studentów mają odzwierciedlenie w instytucjach, które wyznaczają procedury działania w konkretnych przypadkach lub zespołach przypadków;
- b. na dwóch poziomach: centralnym oraz wydziałowym, których działania się harmonizują.

Zasadniczymi instytucjami na poziomie centralnym są: Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami (BON), Centrum Pomocy Psychologicznej (CPP, od października 2022 r. znacznie rozbudowane i o poszerzonej działalności), a także Ombudsman (rzecznik akademicki) i Główny specjalista ds. równouprawnienia.

BON jest instytucją przede wszystkim opiniodawczą. Umocowane w Regulaminie Studiów na UW (m.in. §26, §27 i §43) pełni zasadniczą rolę przy ułatwianiu studiowania studentom z problemami zdrowotnymi. Dzięki temu wszelka dokumentacja medyczna nie trafia do (nieposiadających specjalistycznej wiedzy) KJD ani kierowników studiów, ale przechodzi przez ekspertyzę specjalistów. Student wraz z pracownikami BON tworzy konkretną listę postulatów dotyczących ułatwień w studiowaniu, tak jak na przykład zwiększenie liczby nieobecności, zwiększenie czasu potrzebnego na napisanie egzaminu albo pracy zaliczeniowej lub poprawę warunków egzaminów. BON jest zasadniczym ogniwem w procesie ubiegania się o indywidualną organizację studiów z powodów zdrowotnych oraz o urlop zdrowotny. Wszystkie te zagadnienia rozpisane są w systemowo wypracowanych, czytelnych formularzach stanowiących podsumowanie konsultacji z Biurem oraz część podania do KJD lub kierownika studiów. Na szczególną uwagę zasługuje tu niedawno powstały w BON poradnik dla osób w spektrum autyzmu, skierowany do samych zainteresowanych, ale i do współstudentów oraz wykładowców.

Więcej o BON UW: <https://bon.uw.edu.pl>; poradnik dot. autyzmu: <https://poradnik.bon.uw.edu.pl/category/information-and-advice/>

Centrum Pomocy Psychologicznej (CPP) jest stosunkowo nową instytucją, wyrosłą z Wydziału Psychologii. Początkowo udzielała jednorazowych porad studentom i pracownikom UW, jednak od października 2022 r. została znacznie rozbudowana, zmieniła siedzibę i poszerza działalność: m.in. wprowadza cykle terapii, które mają stać się czymś więcej niż pomocą doraźną.

Rzecznik akademicki i inne skupione wokół niego instytucje centralne zajmują się kwestiami natury prawnej, obyczajowej i społecznej. Przygotowane są do prowadzenia mediacji, ale i do przeprowadzania systematycznych szkoleń. Ombudsman ma w swoich kompetencjach wspieranie indywidualnych osób, w tym studentów w rozwiązywaniu problemów powstałych na tle funkcjonowania uczelni oraz identyfikowanie źródeł problemów obniżających sprawność tego funkcjonowania.

Na Wydziale wsparcie realizuje się poprzez działania przeszkolonych pracowników i pracowników sekretariatu (vide niżej), KJD oraz innych osób wspomagających szczególne grupy (np. opiekun I roku 1. stopnia) lub poszczególne grupy (wsparcie materialne, wsparcie mobilności itd.) studentów. Dziekanat oraz KJD mogą liczyć na wsparcie zreorganizowanego w 2021 r. Biura Obsługi Kształcenia, które specjalizuje się przede wszystkim w udzielaniu porad natury systemowej związanych z tokiem studiów. Pozwala też rozwiązywać na bieżąco ewentualne trudności i wątpliwości powstałe w na gruncie interpretacji przepisów Regulaminu Studiów na UW.

Rozwiązania przestrzenne zastosowane na Wydziale również działają na korzyść studentów. Dziekanat, mieszczący się w budynku przy ul. Dobrej 72, skupia wszystkie kierunki studiów w jednym miejscu, w otwartej przestrzeni (*open space*). Obok pracuje KJD, a także dyżuruje opiekun studiów. Wszystkie osoby zaangażowane w organizację kierunku pozostają w stałym, zwykle osobistym kontakcie. Samorząd studencki bierze udział w poprawie warunków przestrzennych – na Nowym Świecie 69 stworzony został kącik kawowy, zaś na Dobrej 72 dwie przestrzenie służące do odpoczynku i cichej pracy, umeblowane ze środków Samorządu.

Personel administracyjny przechodzi regularne szkolenia: KJD zakończył w lipcu 2022 r. Akademię Zarządzania Dydaktyką Akademicką – całoroczny cykl szkoleniowy z zakresu wybranych zagadnień związanych z zarządzaniem dydaktyką: w tym kompetencji miękkich i menedżerskich. Wśród

pozostałych pracowników kierownik Dziekanatu Wydziału „Artes Liberales” ma za sobą m.in. udział w Akademii Liderów oraz szkolenia z takich tematów jak: szkolenie dla komisji rekrutacyjnych z systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK) na rok akademicki 2022/23; Regulamin studiów i jego zastosowanie czy Płatności dla pracowników dziekanatów. Pracownicy dziekanatu odbyli szkolenia w zakresie m.in. Rekrutacji osób z zagranicy, Zajęcia online na platformie Kampus: szkolenie podstawowe, Szkolenie z modułu Planista i System Rezerwacji Sal UW, Prowadzenie spraw studenckich kończących się rozstrzygnięciem wewnątrzzakładowym (wznowienia, urlopy, indywidualna organizacja studiów, wpisy warunkowe, powtarzanie etapu studiów), a także studia podyplomowe: Innowacyjny Uniwersytet – tworzenie i realizacja programów publicznych. Pracownicy uczestniczą także w kursach językowych oraz informatycznych (np. szkolenia z zakresu obsługi programu Excel).

Studenci w szczególnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się o stypendia socjalne, zaś najzdolniejsi – o stypendia Rektora, a także stypendium Ministra Edukacji i Nauki za znaczące osiągnięcia. Studenci kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" korzystają ze wsparcia finansowego oferowanego przez Uniwersytet Warszawski zgodnie z Regulaminem świadczeń dla Studentów Uniwersytetu Warszawskiego: studenci osiągający dobre wyniki w nauce otrzymują stypendia rektora, zaś osoby w trudnej sytuacji finansowej mogą korzystać ze stypendium socjalnego lub jednorazowej zapomogi. Osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mogą podjąć starania w uzyskaniu stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Cudzoziemcy studiujący na kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" korzystają z programu stypendialnego NAWA i otrzymują stypendium RP dla cudzoziemców.

Stypendium Rektora za dobre wyniki w nauce pobierały latach akademickich 2019/20, 2020/21 oraz 2021/22 po dwie osoby z pierwszego stopnia studiów i jedna osoba z drugiego stopnia. Stypendium socjalne pobierały w roku akademickim 2019/20 dwie osoby z pierwszego stopnia; w 2020/21 jedna osoba z pierwszego stopnia; w 2021/22 dwie osoby z pierwszego stopnia i jedna z drugiego stopnia. Stypendium RP dla Cudzoziemców pobierały: 2019/20 jeden student pierwszego stopnia; 2020/21 jeden student pierwszego i jeden student drugiego stopnia; 2021/22 jeden student pierwszego stopnia. W latach 2019/20, 2020/21 oraz 2021/22 stypendia dla osób z niepełnosprawnościami nie były przyznane. W roku 2021/22 przyznano jedną zapomogę dla studenta pierwszego stopnia.

Uniwersytet oferuje liczne aktywności centralne, w tym sportowe (AZS), artystyczne (m.in. Chór UW, Teatr Hybrydy, Zespół Pieśni i Tańca UW Warszawianka, Chór Kameralny UW) organizacyjne (Wolontariat UW), a także te zakresie przedsiębiorczości (Inkubator Przedsiębiorczości i Biuro Karier).

Wiele pasji rozwijanych jest w działających na wydziale kołach naukowych, które z kolei funkcjonują pod opieką Rady Konsultacyjnej, której przewodniczy Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia, przy wsparciu Samorządu Studentów UW. Informacje o wszelkich formach wsparcia i rozszerzenia działalności dostępne są w sekretariacie, na stronach uniwersyteckich, wydziałowych i na stronie kierunku.

Na kierunku działa Koło Śródziemnomorskie, a studenci mogą uczestniczyć w pracach i innych kół wydziałowych: religioznawczym, groznawczym, filmowych, *animal studies*, politologicznych, filozoficznym, suicydologicznym.

Wsparcie w rekrutacji na Program MOST (wymiany międzyuczelnianej) zapewniają kierownicy studiów. Informacje na temat programu są umieszczane na stronie Wydziału, profilu FB, a także są dostępne na stronie UW. Rekrutacja w ramach programu MOST jest scentralizowana.

Rada Samorządu Studentów Wydziału współpracuje ściśle z administracją Wydziału, a także z organami centralnymi. Zawsze w Radzie Samorządzie jest przynajmniej jeden student kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”.

W roku akademickim 2021/22 z inicjatywy opiekuna studentów 1. roku I stopnia kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" odbyły się dwa spotkania, które stanowiły platformę wymiany pytań, doświadczeń i opinii na temat dydaktyki i kwestii administracyjnych. Ich wynikiem były m.in. zmiany w siatce zajęć. Poza tym w trakcie roku akademickiego studenci korzystali z mailowego i osobistego kontaktu z opiekunem roku, pytając m.in. o podjęcia i rejestracje na

fakultety. W bieżącym roku opiekun spotkał się już ze studentami z okazji z Dnia Adaptacyjnego (koniec września).

Monitoring pracy administracji Wydziału oraz KJD odbywa się w uzgodnieniu z Radą Samorządu Studentów. W minionym roku akademickim samorząd rozpoczął wdrażanie takiej ewaluacji, zgodnie z zaleceniami ze strony URK (uchwała URK nr 22 z dn. 30 kwietnia 2022 r.). Sądzymy, że ewaluacja zostanie sfinalizowana tuż po wyborach nowej Rady Samorządu, pod koniec października 2022 r. Dysponujemy też oceną centralną przeprowadzoną przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (vide Kryterium 10) wśród studentów całego Uniwersytetu w maju i czerwcu 2022 r. Pytania dotyczyły m.in. studiowania, identyfikacji z uczelnią oraz funkcjonowania systemu wsparcia.

We wrześniu 2021 r. na prośbę pracowników Wydziału został zorganizowany i przeprowadzony cykl szkoleń antyprzemocowych. Ponadto w roku akademickim 2021/2022 powołano na Wydziale Pełnomocnik ds. równości, która przeszła szkolenie z zakresu procedury antydyskryminacyjnej na UW. Informacja o możliwości zgłaszania się (mailowo lub osobiście) ze skargami do Pełnomocnik została podana na stronie Wydziału, na tablicy informacyjnej, a także w mediach społecznościowych związanych z wydziałem. Zakres działań Pełnomocnik ds. równości obejmuje (na życzenie studenta) mediacje pomiędzy studentami a pracownikami Wydziału, w razie wystąpienia poważniejszego problemu sprawa może być (również za zgodą studenta) zgłoszona do uczelnianej Głównej specjalistki ds. równouprawnienia i Ombudsman – i rozpatrywana w ramach procedury antydyskryminacyjnej.

W roku akademickim 2021/2022 mediacje pomiędzy wykładowcami a zgłaszającymi problemy studentami były podejmowane przez Prodziekana ds. studenckich i Pełnomocnik ds. równości. Efekt tych rozmów został zaakceptowany przez wszystkie zaangażowane strony – jako rozwiązanie zapobiegające powstawaniu takich sytuacji w przyszłości, zaproponowano studentom przygotowanie poradnika dobrych praktyk w komunikacji między wykładowcą a studentem i przejrzystości oceniania. Pomysł został przekazany na spotkaniu wydziałowych pełnomocników ds. równości z uczelnianą specjalistką i ustalono, że taki poradnik zostanie przygotowany w bieżącym roku akademicki, na poziomie uczelni – we współpracy pełnomocników ds. równości. Żaden student jak dotąd nie zgłosił potrzeby uruchamiania procedury antydyskryminacyjnej.

W związku z powołaniem w roku akademickim 2021/2022 Pełnomocnik ds. równości zorganizowano spotkanie ze studentami, na którym Pełnomocnik opowiedziała o sposobach przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy na UW – procedurze antydyskryminacyjnej i przebiegu postępowań dyscyplinarnych, a także możliwości uzyskania pomocy na UW dla ofiar przemocy. Kontakt z Pełnomocnik ds. równości możliwy jest na dyżurach lub mailowo – informacja ta została podana na spotkaniu, na stronie wydziału, w mediach społecznościowych związanych z wydziałem (facebook), mailem (do studentów wszystkich stopni studiów i do pracowników) i na tablicy informacyjnej. Dodatkowo, mailowo oraz za pośrednictwem mediów społecznościowych (grupa studencka na facebooku) co jakiś czas przesyłane są linki do wiadomości ze strony równowazni.edu.pl na tematy związane z językiem inkluzywnym i przeciwdziałaniu dyskryminacji.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Dostęp do informacji o studiach Wydział „Artes Liberales” zapewnia i realizuje wielokanałowo:

- a) przez główną stronę internetową Wydziału (www.al.uw.edu.pl) i strony internetowe kierunków studiów (np. stronę kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” : www.cs.al.uw.edu.pl);
- b) serwisy ogólnouniwersyteckie (Internetowa Rejestracja Kandydatów: www.irk.uw.edu.pl oraz USOSweb: www.usosweb.uw.edu.pl);
- c) e-informator dla kandydatów na studia,
- d) newsletter Wydziału;
- e) portale społecznościowe (Facebook, Instagram, YouTube);
- f) drukowane akcydensy (plakaty, ulotki);
- g) spotkania w ramach dnia otwartego uczelni, targów edukacyjnych oraz lekcji licealnych.

Wszystkie działania informacyjne nadzoruje i koordynuje KJD, zapewniając spójność i jasność przekazu komunikacji.

Główna strona internetowa Wydziału (www.al.uw.edu.pl) pełni rolę huba informacyjnego. Na niej znajdują się podstawowe informacje dotyczące całej wydziałowej wspólnoty: studentów, wykładowców oraz pracowników administracyjnych. Stałe bloki tej strony dostarczają odbiorcy informacje o władzach Wydziału, kadrze dydaktycznej wraz z biogramami wykładowców i wykładowczyń oraz harmonogramem ich dyżurów, pracownikach administracyjnych i ich dostępności, o publikacjach pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, o pracy biblioteki Wydziału, o aktualnych wydarzeniach. W części strony *Studia* przedstawiono opisy kierunków studiów, które prowadzi Wydział, regulamin studiów oraz regulamin Wydziału, a także informacje nt. opłat za studia, legitymacji studenckiej, kół naukowych i programu Erasmus+, stypendiów i pomocy materialnej dla studentów. Do bardziej szczegółowych informacji o studiach (w tym do programów poszczególnych kierunków studiów, siatek zajęć, harmonogramów sesji egzaminacyjnych, profili absolwentów, zasad dyplomowania, kontaktu i dostępności pracowników dziekanatu ds. studenckich) strona Wydziału odsyła za pomocą linków, kierując zainteresowanych do (pod)stron kierunków studiów; są to: a) *artes liberales*: www.clas.uw.edu.pl; b) antropozoologia: www.az.uw.edu.pl; c) filologia nowogrecka: www.al.uw.edu.pl/filologia-nowogrecka; d) Interdisciplinary Studies on Social Change: Mediterranean and Other European Borderlands: www.issc.al.uw.edu.pl; e) Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska : www.cs.al.uw.edu.pl.

W kontekście rekrutacji oraz procedury przyjęć na studia Wydział realizuje koncepcję ogólnouniwersytecką, odsyłając kandydatów do specjalnie utworzonego dla nich serwisu, tj. do strony internetowej *Internetowa Rejestracja Kandydatów* dostępnej pod adresem: www.irk.uw.edu.pl. Każdy kierunek studiów Wydziału „Artes Liberales” przedstawiono tam w usystematyzowanej formie podając takie informacje jak: cele i cechy programu, sylwetkę absolwenta, zasady kwalifikacji, terminy rejestracji, opłaty, wymagane dokumenty oraz dane kontaktowe.

W innym ogólnouniwersyteckim serwisie – USOSweb: www.usosweb.uw.edu.pl – Wydział zapewnia dostęp do programów studiów, opisów prowadzonych przedmiotów wraz z sylabusami zajęć i kryteriami ich zaliczeń, listy pracowników dydaktycznych oraz do siatki zajęć.

Wydział „Artes Liberales” stoi na stanowisku, że sieć internetowa ma być dostępna dla wszystkich, niezależnie od statusu czy możliwości, dlatego też wszystkie wspomniane wyżej strony internetowe administrowane przez Wydział „Artes Liberales” przeszły audyt Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami UW w zakresie dostępności cyfrowej i są częściowo zgodne z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Dodatkowo na głównej stronie Wydziału zainstalowano specjalny plugin zwiększający funkcje dostępności: umożliwia on zmianę rozmiaru czcionki, włączenie skali szarości, włączenie wersji kontrastowych strony i podkreślenie odnośników jako suma ułatwień dla odbiorców z niepełnosprawnościami.

Informacje przedstawiane na stronach internetowych administrowanych przez Wydział oraz w serwisach uniwersyteckich są ogólnodostępne dla wszystkich zainteresowanych bez konieczności logowania się.

Wsparciem w elektronicznym udostępnianiu informacji o studiach są dla Wydziału serwisy i portale społecznościowe. Wydział posiada jeden kanał w serwisie YouTube (86 subskrybentów), jeden profil w serwisie Instagram (380 obserwujących), pięć profili w serwisie Facebook (łącznie 6 777 obserwujących). Umieszczane są tam aktualności dotyczące między innymi wydarzeń naukowych i dydaktycznych (seminaria, konferencje, spotkania studenckich kół naukowych), publikacji naukowych oraz oferty stypendialnej i wyjazdowej dla studentów. Uzupełnieniem komunikacji organicznej jest komunikacja płatna: w okresie aktywnej rekrutacji na studia Wydział uruchamia na wybranych portalach społecznościowych płatną targetowaną kampanię, promując swoją ofertę dydaktyczną. W drugiej połowie września 2022 roku Wydział uruchomił także kampanię skierowaną do maturzystów, której celem jest zapoznanie przyszłych kandydatów z ofertą studiów i wymaganiami rekrutacyjnymi jeszcze przed ich wyborem odnośnie do egzaminu maturalnego w 2023 r.

Istotnym medium w procesie promowania oferty dydaktycznej Wydziału jest także informator dla kandydatów na studia, który jest corocznie przygotowany przez zespół powołany przez prodziekana ds. studenckich i pracujący pod jego nadzorem. Informator prezentuje ogólne informacje o Wydziale, przedstawia jego ofertę dydaktyczną z podziałem na poszczególne kierunki studiów oraz opisuje kluczowe przedsięwzięcia naukowe i dydaktyczne, w których studenci Wydziału mogą brać aktywny udział. Ponieważ informator dla kandydatów jest przygotowywany w formie elektronicznej (www.al.uw.edu.pl/info), to za pomocą linków internetowych odsyła do stron i serwisów uniwersyteckich, gdzie z kolei informacje o studiach są przedstawiane w sposób bardziej szczegółowy.

Oprócz informatora zespół dziekański przygotowuje także akcydensy informacyjne: oferta studiów Wydziału jest prezentowana w związanej formule ulotki (w okresie rekrutacji 2022 przygotowano sześć różnych ulotek tematycznych) oraz plakatów promocyjnych prezentowanych w budynkach Wydziału. Na ulotkach i/lub plakatach oprócz krótkiej prezentacji studiów i hasła promocyjnego umieszczamy także adres strony internetowej lub kod QR ułatwiający dostęp do szczegółowych informacji o studiach. Druki informacyjne są przygotowywane głównie z myślą o prezentacji studiów podczas dnia otwartego uczelni, w trakcie których Wydział „Artes Liberales” ma własne stanowisko i organizuje kilka spotkań z kandydatami na studia, lub targów edukacyjnych (np. Warszawskiego Salon Maturzystów Perspektywy 2022) albo lekcji licealnych, które w warszawskich szkołach prowadzi wykładowczynie i wykładowcy Wydziału.

Środkiem dostępu do informacji o studiach Wydziału jest także newsletter (278 subskrybentów). Newsletter Wydziału „Artes Liberales” wydawany jest od 2018 roku z częstotliwością dwa newslettery na miesiąc. Dotychczas (do września 2022) opublikowano niemal 90 newsletterów (www.al.uw.edu.pl/newsletter/biuletyn-archiwum). Newsletter w związanej formie odnośników i/lub materiału graficznego prezentuje istotne informacje, które wcześniej pojawiały się na ogół jako aktualności na stronie internetowej Wydziału.

Wydział „Artes Liberales” przywiązuje dużą wagę, aby dostęp do informacji o studiach był łatwy, media przekazu były zróżnicowane, a sposób prezentowania treści czytelny, jasny i zrozumiały. Ocena procesów komunikacyjnych jest dokonywana w sposób ciągły przez prodziekański zespół z uwzględnieniem opinii głównych interesariuszy: kandydatów na studia, studentów i absolwentów, pracowników badawczo-dydaktycznych oraz przez pracowników administracji.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Wydział „Artes Liberales” jest jednym z najmniejszych wydziałów UW, co sprawia, że wykładowcy w nim zatrudnieni prowadzą zajęcia dydaktyczne na kilku kierunkach studiów, którym ten wydział patronuje. Z tej racji kwestie organizacyjne, jak i nadzoru merytorycznego i administracyjnego procesu dydaktycznego są zharmonizowane i polegają na porozumieniu z pozostałymi kierunkami. Sprzyja to otwarciu studentów na zagadnienia trans- i interdyscyplinarności, które są znakiem rozpoznawczym Wydziału „Artes Liberales” i uspołniają jego funkcjonowanie. Nad całością działań dydaktycznych czuwa dr hab. Przemysław Kordos, Kierownik Jednostki Dydaktycznej (KJD / Prodziekan ds. Studenckich), organizujący dydaktykę na całym Wydziale. Sytuację na kierunku “Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” merytorycznie monitoruje koordynator dr hab. Stefano Redaelli. Obsługę administracyjną zapewnia pracownica dziekanatu WAL mgr Katarzyna Koper, która zajmuje się również sprawami studenckimi na innych kierunkach: filologii nowogreckiej i antropozoologii. Pierwszym rokiem 1. stopnia kierunku opiekuje się mgr Krzysztof Rybak, absolwent obu stopni “Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”.

Zasadniczą rolę w kształtowaniu polityki jakości i zapewnianiu jakości kształcenia na kierunku “Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” pełni od roku akademickiego 2019/2020 Rada Dydaktyczna (nr 1, w numeracji ciągłej UW). Zgodnie z zapisami Statutu UW (§68-69) Rada Dydaktyczna jest ciałem kolegialnym złożonym z przedstawicieli nauczycieli akademickich, studentów i doktorantów, projektującym i monitorującym proces kształcenia na danym kierunku studiów zgodnie z rekomendacjami Senatu i uchwałami Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia (URK). Rada Dydaktyczna nr 1 dla kierunków *artes liberales*, antropozologia, filologia nowogrecka, kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska i ISSC jest częścią Wydziału, a w jej skład w kadencji 2020-2024 wchodzi 16 nauczycieli akademickich, 6 studentów i 2 doktorantów. Należy tu podkreślić, że blisko 1/3 wszystkich członków URK stanowią osoby wyznaczone przez samorząd studencki, co wpisuje się w przyjętą w uniwersyteckiej polityce jakości kształcenia zasadę możliwie jak najszerszej reprezentacji studentów we wszystkich ciałach kolegialnych zajmujących się projektowaniem i realizacją tej polityki.

Zadania Rady Dydaktycznej szczegółowo określa Regulamin Studiów na UW (§5): opracowuje ona koncepcję kształcenia na kierunku studiów zgodną z misją i strategią Uniwersytetu; formułuje propozycje zasad rekrutacji; przygotowuje propozycje zmian w programach studiów; określa zasady przeprowadzania egzaminów oraz zasady przystąpienia do egzaminów w terminie przed główną sesją egzaminacyjną; określa szczegółowe zasady procesu dyplomowania, w tym przygotowania i oceny prac dyplomowych oraz przeprowadzania egzaminu dyplomowego; wyznacza opiekunów prac dyplomowych w przypadku, gdy praca powstaje pod opieką promotora z zewnątrz; uwzględnia wnioski z akredytacji zewnętrznych i wewnętrznej ewaluacji jakości kształcenia, i inne. Zadania Rady Dydaktycznej dotyczą też kwestii związanych z monitorowaniem: przebieg i wyniki sesji egzaminacyjnej; wyniki ankiet PEJK (vide niżej); przebieg i wyniki egzaminów dyplomowych. Zastanawia się nad zgodnością kompetencji naukowych i dydaktycznych osób prowadzących zajęcia z przypisanymi do zajęć efektami uczenia się; umiędzynarodowieniem procesu kształcenia i losami absolwentów.

Propozycje zmian w programie studiów przygotowuje również Rada Dydaktyczna (zapewnia to udział studentów i doktorantów od pierwszych etapów wdrażania zmian), która następnie za pośrednictwem Kierownika Jednostki Dydaktycznej (KJD) składa odpowiedni wniosek o zmiany w programie studiów do Biura Innowacji Dydaktycznych wraz z opinią właściwego organu samorządu studentów. Wniosek o zmiany programowe jest opiniowany przez Komisję Senacką ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia oraz Uniwersytecką Radę ds. Kształcenia (URK, vide niżej) i wraz z opiniami przekazywany do decyzji Senatu UW. W dyskusji nad kierunkami reform programowych biorą udział wszyscy zainteresowani: nauczyciele akademicy i samorząd studentów. Studenci uczestniczą w projektowaniu zmian programowych na każdym etapie procedury poprzez swoich reprezentantów w Radzie Dydaktycznej, Komisji Senackiej ds. Studentów, Doktorantów i Jakości Kształcenia, Uczelnianej Radzie ds. Kształcenia oraz w Senacie.

Jednym z najważniejszych instrumentów monitorowania jakości kształcenia na kierunku studiów jest ewaluacja zajęć dydaktycznych. Służy temu przede wszystkim powszechne badanie ankietowe, od roku akademickiego 2020/21 prowadzone za pomocą ankiety elektronicznej w USOS i z użyciem jednolitego kwestionariusza zawierającego zarówno pytania zamknięte jak i otwarte. Badanie ankietowe jest koordynowane i nadzorowane przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia (PEJK). Wyniki ankiet uwzględniane są w ocenie pracowniczej oraz mogą wpływać na modyfikację obsady zajęć. KJD i Rada Dydaktyczna dokonuje systematycznych analiz wyników badań ewaluacyjnych i formułuje na ich podstawie wnioski w zakresie doskonalenia procesu dydaktycznego; wyniki ankiet brane są także pod uwagę w pracach nad zmianami programowymi. Z punktu widzenia nauczyciela akademickiego, ankiety ewaluacyjne są istotnym narzędziem doskonalenia warsztatu dydaktycznego, w tym refleksji nad planowanymi i osiąganymi efektami kształcenia.

Wprowadzone dwa lata temu modyfikacje ankiet (dodanie pytań otwartych) sprawiło, że ankiety te lepiej niż poprzednio odzwierciedlają opinie studentów i pozwalają na bardziej wnikliwe i adekwatne reakcje w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w przebiegu procesu dydaktycznego. Dodać należy, że troska o odpowiedniość ankiet jest stała na Wydziale „Artes Liberales”: w tej chwili trwa opracowanie i pilotaż wewnętrznych ankiet, które będą komplementarne w stosunku do ankiet ogólnouniwersyteckich. Są one testowane głównie na kierunku *artes liberales* oraz innych uruchamianych kierunkach studiów. Po zakończeniu pilotażu i opracowaniu jego wyników, stosownie zmodyfikowane ankiety zostaną również zastosowane na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”.

Na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” hospitacje koleżeńskie należą do rzadkości. Powodem jest to, że wielu wykładowców prowadzi zajęcia i na innych kierunkach, w tym *artes liberales*, gdzie jest przyjęte, że wiele zajęć prowadzonych jest grupowo (w dwie lub trzy osoby). Taki sposób nauczania spełnia rolę ciągłej hospitacji i przynosi jednoznacznie pozytywne skutki w rozwoju dydaktycznym kadry Wydziału.

Rada Dydaktyczna zgodnie z dyspozycją zawartą w zarządzeniu nr 163 Rektora UW z dnia 8 listopada 2020 r. w sprawie systemu zapewniania jakości kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim uwzględniając wytyczne URK, podejmuje działania w celu zapewniania jakości kształcenia na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”. Wynikiem prac Rady jest przyjęcie w latach 2020 i 2021 uchwał dotyczących zasady procesu dyplomowania, zasady przeprowadzania egzaminów i oceniania.

Działania w zakresie zapewniania jakości kształcenia na kierunku studiów „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”, podejmowane przez Radę Dydaktyczną, kierownika jednostki dydaktycznej, a także inne osoby pełniące określone funkcje w obszarze organizacji i zarządzania dydaktyką na Wydziale wpisują się w politykę jakości kształcenia prowadzoną centralnie na Uniwersytecie Warszawskim, której głównym kreatorem jest Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia (URK) – ciało kolegialne, którego podstawowym zadaniem zgodnie z zapisami Statutu UW (§58 ust. 1) jest „koordynacja i monitorowanie działań strategicznych w zakresie kształcenia oraz czuwanie nad realizacją bieżącej polityki w zakresie kształcenia, rekrutacji i organizacji studiów na Uniwersytecie”. URK pełni zasadniczą rolę w procesie powoływania nowych kierunków studiów (pozytywna opinia URK w sprawie opisu koncepcji kształcenia na projektowanym kierunku studiów jest niezbędna w procedurze tworzenia nowego kierunku) dbając o spójność oferty dydaktycznej UW, opiniuje zmiany w programach studiów, a także formułuje wytyczne dla Rad dydaktycznych i wytyczne w zakresie procedur ogólnouniwersyteckich związanych z zapewnianiem jakości kształcenia na Uniwersytecie. Dotychczas URK przyjęła m.in. wytyczne w zakresie procesu dyplomowania, wytyczne dotyczące szczegółowych kryteriów zmiany formy odbywania studiów przez studenta, wytyczne dotyczące przeprowadzania egzaminów i oceniania, wytyczne dotyczące zasad odbywania i zaliczania praktyk zawodowych, wytyczne dotyczące standardów i procedur postępowania w przypadku przygotowywania prac zaliczeniowych i dyplomowych z naruszeniem prawa, wytyczne w sprawie trybu i standardów ewaluacji procesu kształcenia dokonywanej przez studentów i doktorantów. URK wyznaczyła również standardy ewaluacji pracy administracji kierunku, kierowników studiów oraz KJD,

prowadzenia zajęć zdalnych i hybrydowych, a także kwestie związane z zatrudnianiem i z oceną pracowników dydaktycznych

Politykę jakości kształcenia na Uniwersytecie realizuje także Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia wraz z Biurem Innowacji Dydaktycznych, w którego skład wchodzi Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia (PEJK), zapewniająca zaplecze badawcze w odniesieniu do ewaluacji procesów kształcenia, jak też prowadząca ogólnouniwersyteckie badania jakości kształcenia zgodnie z kierunkami wyznaczonymi przez URK i władze uczelni oraz zespół ds. jakości kształcenia.

Na poziomie Wydziału i kierunku za organizację procesu kształcenia i nadzór nad jakością kształcenia odpowiedzialny jest Kierownik Jednostki Dydaktycznej, obecnie pełniący również funkcję przewodniczącego Rady Dydaktycznej nr 1a. Zgodnie ze Statutem UW (§67 ust. 1), KJD m.in. realizuje strategię Uniwersytetu w zakresie kształcenia, dba o spójność oferty dydaktycznej jednostki, dba o jakość prowadzonego kształcenia i dobór osób prowadzących zajęcia dydaktyczne; dba o doskonalenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich; koordynuje prace nad przygotowywaniem programów studiów organizowanych przez jednostkę, monitoruje jakość obsługi administracyjnej studentów. Ponadto KJD realizuje zadania z zakresu organizacji toku studiów, w tym rozstrzygania spraw studenckich, określone przez Regulamin studiów na UW i inne akty prawne, w tym w szczególności: ustala i ogłasza obsadę oraz rozkład zajęć; określa zasady zapisów na zajęcia; uznaje efekty uczenia się osiągnięte podczas studiów, stażu, praktyki poza Uniwersytetem lub w wyniku uczestnictwa w pracach badawczych; zmienia formę lub kierunek studiów studenta; wznawia studia; przyjmuje na studia w trybie przeniesienia z innej uczelni lub uczelni zagranicznej; zatwierdza karty okresowych osiągnięć studenta; w porozumieniu z właściwym organem Samorządu Studentów określa wytyczne dotyczące zapewnienia studentom wglądu do ich prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz uzyskania uzasadnienia oceny; skreśla studenta z listy studentów; przyznaje urlop studentowi; przedstawia Radzie dydaktycznej propozycję opłat za usługi edukacyjne, ustala terminy wnoszenia opłat i podejmuje decyzje w sprawie zwolnienia z opłat i rozłożenia opłat na raty.

Organizacja dydaktyki na kierunku "Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska" stara się maksymalnie wyzyskać dwa ściśle powiązane ze sobą atuty. Pierwszym z nich jest wysoko wykwalifikowana kadra wykładowców. Świadczy o tym fakt, że większość z nich posiada tytuł profesora lub stopnia doktora habilitowanego i jest rozpoznawalna w środowisku naukowym poszczególnych dyscyplin naukowych tak w kraju jak i zagranicą. Stanowi to rękojmię uwzględnienia w dydaktyce aktualnego stanu wiedzy w poszczególnych dziedzinach. Wszyscy oni praktykują podejście interdyscyplinarne w dydaktyce, co znajduje odzwierciedlenie w sylabusach. Stosowane przez nich metody kształcenia umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia – co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie prezentacja wyników badań. Studenci studiów drugiego stopnia zaś biorą udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem. Potwierdzeniem tego nastawienia jest oparta w dużym stopniu na aktywnym uczestnictwie studentów w realizacji eksperymentalnych projektów badawczych i popularyzatorskich, jak na przykład inicjowane i kierowane przez prof. Katarzynę Marciniak badania dotyczące recepcji antyku grecko-rzymskiego w literaturze dziecięcej oraz kulturze najnowszej (w tym kulturze popularnej). Uczestnicząc w tych badaniach studenci przygotowują referaty, publikacje, prezentacje, itp.

Drugim niewątpliwym atutem studiów na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” jest niewielka liczebność grup. Umożliwia ona jest wprowadzanie i stosowanie interaktywnych form kształcenia. Ogromna większość zajęć na ocenianym kierunku to konwersatoria lub seminaria, a nawet przedmioty zapisane w programie jako wykłady prowadzone są metodami interaktywnymi, rozwijając podmiotowość, autonomię i odpowiedzialność studenta w procesie kształcenia, w którym szczególną rolę odgrywa świadome uczenie się i samodoskonalenie. W wartościach absolutnych proporcja liczebności studentów do wykładowców na kierunku wynosi 1:3 lub nawet 1:2 (!), a skali Wydziału od 1:5 do 1:6. Niewielka liczebność grup umożliwia stosowanie

zindywidualizowanych form kształcenia, buduje bezpośrednie relacje z wykładowcą na zasadzie mistrz – uczeń. Ta okoliczność oraz satysfakcjonujące warunki lokalowe (liczba sal oraz fakt, że każda z nich jest zaopatrzona w sprzęt komputerowy i rzutniki multimedialne) pozwalają na prowadzenie zróżnicowanych i atrakcyjnych.

W ostatnich latach uwarunkowania zewnętrzne zakłóciły planowane modyfikacje programu studiów na kierunku „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska”. Źródłem zakłóceń była konieczność zmiany systemu nauczania ze stacjonarnego na zdalny, spowodowana dwuletnim okresem pandemii COVID-19. Niemniej jednak program ocenianego kierunku uległ kilku modyfikacjom wynikającym z uwag formułowanych przez interesariuszy wewnętrznych (studentów) i zewnętrznych (wspomniane w opisie kryterium 6 „Consilium”) podczas spotkań stacjonarnych bądź zdalnych. Zmiany programowe w tym okresie dotyczyły:

1. Zwiększenie liczby godzin poświęconych nauczaniu języków obcych, stanowiących jedną z mocnych stron dydaktyki kierunku „Kulturoznawstwa – cywilizacji śródziemnomorskiej”. Każdy student musi odbyć co najmniej jeden pogłębiony lektorat języka włoskiego, hiszpańskiego lub francuskiego, na I i II roku w wymiarze 120 godzin rocznie (2 razy po 1,5 godz. tygodniowo). Na III roku lektorały te trwają 180 godzin w skali roku i odbywają się praktycznie rzecz biorąc z całkowitym wyłączeniem języka polskiego. Przez całe dwa lata studiów na II stopniu trwają konwersatoria w językach Śródziemnomorza, co stanowi de facto element studiowania w języku obcym. Rekrutacja na wyjazdy studenckie w ramach programu Erasmus + potwierdziły wysoki stopień przygotowania językowego studentów do odbywania studiów zagranicą.
2. Innym kierunkiem dokonujących się zmian było wzmocnienie modułu kształcenia kompetencji miękkich. Należące do nich: umiejętność komunikowania się ustnie i pisemnie, sprawność w przygotowaniu materiałów i prezentacji multimedialnych, funkcjonowanie na styku uniwersytetu i otoczenia społecznego, umiejętność pracy zespołowej itp., są szczególnie cenione przez pracodawców, co sprawia, że mimo wyraźnego ogólnoakademickiego zorientowania studiów, uwzględniają one potrzeby artykułowane przez otoczenie społeczne, a więc również zapotrzebowania zgłaszane przez rynek pracy.
3. Najistotniejszym elementem jest przygotowanie modułu studiów II stopnia w języku angielskim: Interdisciplinary Studies in Social Change (ISSC), studia kulturoznawczo-społeczne, przygotowywane wraz z Ośrodkiem Badań nad Migracjami (OBM).

Przy ostatniej zmianie programu, związanej z wymogami ustawy 2.0 (przełom lat 2019 i 2020) postulat sprecyzowany w punkcie 1. wpisany został do programu studiów 1. stopnia, a na 2. stopniu poszerzono ofertę zajęć obcojęzycznych. Punkt 2. wprowadzany jest stopniowo do jak największej liczby sylabusów: wykładowcy zachęceni są do stosowania takich metod weryfikacji efektów kształcenia, które wymagają zwiększenia zaangażowania umiejętności miękkich studentów. Punkt 3. zrealizowany został faktycznie w październiku 2022 r., kiedy ruszyły nowe studia, komplementarne wobec „Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” 2. stopnia. Jak już zostało powiedziane, wszystkie te zmiany były uchwalane na posiedzeniach Rady Wydziału, a po wejściu w życie nowej ustawy przez Radę Dydaktyczną.

Wierzymy, że poprawa programu studiów jest procesem ciągłym, a zmiany – choćby i ewolucyjne – są niezbędnym elementem funkcjonowania efektywnych i nowoczesnych studiów.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> * niewielka liczba studentów – studia w dużej mierze indywidualne; * studia oryginalne w swojej ofercie, cechujące się faktyczną interdyscyplinarnością; * zróżnicowana dyscyplinarnie, doświadczona i rozpoznawalna kadra; * silne umiędzynarodowienie programu studiów (właściwie każdy absolwent ma za sobą przynajmniej jeden semestr na zagranicznej uczelni); * ścisły związek badań i dydaktyki, już na 1. stopniu. 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> * niewielka liczba studentów – obawy w przyszłość kierunku (szczególnie 2. stopnia); * konieczność podwyższenia jakości organizacji dydaktyki w zakresie definiowania, realizacji i weryfikacji efektów uczenia się; * niewystarczająca promocja kierunku w sytuacji coraz liczniejszych studiów wokół obszaru Morza Śródziemnego.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> * znaczenie regionu i kultury Śródziemnomorza dla Polaków; * mocna pozycja Uniwersytetu Warszawskiego i jego nieprzerwany rozwój, również w skali ponadnarodowej; * utrzymujące się zapotrzebowanie na rynku pracy na pracowników posiadających kompetencje zdobywane w czasie studiów na Wydziale (języki, kompetencje miękkie); * kariery zawodowe i badawcze niektórych absolwentów; * zaangażowanie się Wydziału w działania skierowane na innowacje dydaktyczne. 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> * wciąż zbyt niska świadomość społeczna użyteczności studiów humanistycznych; * brak przywiązywania należytej wagi do znaczenia dydaktyki w polskim systemie szkolnictwa wyższego: w ocenie rangi uczelni, pracowników niezmiennie liczą się przede wszystkim osiągnięcia naukowe; * wyczerpywanie się pewnego wzorca dydaktycznego, stawiającego na systematyczne budowanie wiedzy i na oferowanie wymagających przedmiotów.

(Pieczęć uczelni)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....
(podpis Rektora)

....., dnia .....
(miejsowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁴

Liczba studentów						
Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku)						
Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów ocenianego kierunku				Razem
		stacjonarnych		niestacjonarnych		
		D.3.L. ⁵ 2019	B.R.A. ⁶ 2021	D.3.L.	B.R.A.	
I stopnia	I	26	24	x	x	
	II	9	6	x	x	
	III	3	7	x	x	
	IV			x	x	
II stopnia	I	5	7	x	x	
	II	6	3	x	x	
jednolite studia magisterskie	I	x	x	x	x	x
	II	x	x	x	x	x
	III	x	x	x	x	x
	IV	x	x	x	x	x
	V	x	x	x	x	x
	VI	x	x	x	x	x
RAZEM:		49	47			

⁴ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

⁵ Dane sprzed 3 lat.

⁶ Bieżący rok akademicki.

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2019/20	24	2
	2020/21	27	4
	2021/22	26	4 (oraz 2 wznowienia z poprzednich cykli)
II stopnia	2019/20	7	2
	2020/21	5	4 (oraz 1 wznowienie z poprzedniego cyklu)
	2021/22	7	0
Razem:		96	19

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁷

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	1. stopień: 6 semestrów, 180 ECTS 2. stopień: 4 semestry, 120 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1. stopień: 1380 2. stopień: 570
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	1. stopień: min. 95 2. stopień: min. 65
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	1. stopień: 95 2. stopień: 67
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	min. 5 (1. stopień)
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	1. stopień: 88 2. stopień: 57
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	ND.
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁹	ND.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	90h (3 semestry po 30h)
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ 0
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./ ND

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁸ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁹ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów

1. stopień

rok	tytuł	typ	h	ECTS	stopień	prowadzący
I	Antropologia kultury	ćwiczenia	60	5		różni prowadzący
I	Interpretacje z literatury greckiej	ćwiczenia	30	3	dr hab. prof ucz.	Robert A. Sucharski
I	Interpretacje z literatury rzymskiej	ćwiczenia	30	3	dr hab. prof ucz.	Robert A. Sucharski
I	Wprowadzenie do historii i kultury starożytnej Grecji	wykład	60	5	dr	Twardecki Alfred
I	Wprowadzenie do historii i kultury rzymskiej	wykład	60	5	dr	Twardecki Alfred
I	Historia sztuki starożytnej	konwersatorium	60	5	prof. dr hab.	Janocha Michał
II	Historia sztuki renesansowej i barokowej	konwersatorium			prof. dr hab.	Nowicka-Jeżowa Alina
II	Instytucje kulturalne i ich zasady	konwersatorium	60	6	dr	Stobiecka Monika
II	Historia kultury europejskiego średniowiecza	wykład	60	5	prof. dr hab.	Stępień Paweł
II	Semiotyka kultury	konwersatorium	60	6	prof. dr hab.	Kloch Zbigniew
II	Recepcja antyku w kulturze literackiej Europy	wykład	60	5	prof. dr hab. dr hab.	Kalinowska Maria Sadkowska Katarzyna
II	Renesans włoski i europejski	wykład	60	5	prof. dr hab.	Nowicka-Jeżowa Alina
II	Historia kultury (do wyboru: iberyjskiej, iberoamerykańskiej, francuskiej i włoskiej lub bałkańskiej)	wykład	60	6		różni prowadzący
III	Historia sztuki XIX w	konwersatorium	30	3	prof. dr hab.	Poprzęcka Maria
III	Sztuka nowoczesna	konwersatorium	30	3	prof. dr hab.	Poprzęcka Maria
III	Tradycje antyczne w Europie Środkowej	konwersatorium	30	3	dr	Kaniecki Przemysław
III	Seminarium wiodące (do wyboru) i praca dyplomowa	seminarium	(60)	(12)	prof. dr hab. dr	Borowska Małgorzata Szewczyk Ilona
III	Seminarium wiodące (do wyboru) i praca dyplomowa	seminarium	(60)	(12)	dr	(współprowadząca)
III	Seminarium wiodące (do wyboru) i praca dyplomowa	seminarium	(60)	(12)	prof. dr hab.	Marciniak Katarzyna
III	Historia kultury: iberyjskiej (do wyboru)	wykład	(60)	(6)	dr	Lewandowska Julia
III	Historia kultury: iberoamerykańskiej (do wyboru)	wykład	(60)	(6)	prof. dr hab. dr hab.	Olko Justyna

					dr	Prządka Giersz Patrycja Granicka Katarzyna
III	Historia kultury: francuskiej – włoskiej (do wyboru)	wykład	(60)	(6)	prof. dr hab. dr	Abramowicz Maciej Dimitriewicz Ivan
III	Nauka języka nowożytnego (do wyboru: hiszpańskiego, włoskiego lub francuskiego) z wykorzystaniem elementów językoznawstwa oraz kultura obszarowa	lektorat/ konwersatorium	180	9		różni prowadzący
	RAZEM		1050	95		

2. stopień

rok	tytuł	typ	h	ECTS	stopień	prowadzący
I	Metody badań kulturoznawczych	konwersatorium	30	3	dr hab.	Kordos Przemysław
I	Wstęp do studiów regionalnych – Śródziemnomorze w XIX – XXI w.	wykład	30	5	dr hab.	Ciechanowski Jan
I	Dzieje śródziemnomorza	wykład	30	4	dr hab.	Grała Hieronim
I	Seminarium główne	seminarium	60	6		różni prowadzący
I	Proseminarium magisterskie	seminarium	60	5		różni prowadzący
I	Konwersatorium w języku hiszpańskim (do wyboru)	konwersatorium	(60)	(7)	dr hab.	Gonzalez Caizan Cristina
I	Konwersatorium w języku włoskim (do wyboru)	konwersatorium	(60)	(7)	dr hab.	Redaelli Stefano
I	Konwersatorium w języku hiszpańskim (do wyboru)	konwersatorium	(60)	(7)	dr hab.	Gonzalez Caizan Cristina
I	Konwersatorium w języku włoskim (do wyboru)	konwersatorium	(60)	(7)	dr hab.	Redaelli Stefano
II	Dzieje współczesnego śródziemnomorza XVIII-XXI	wykład	30	4	dr hab.	Ciechanowski Jan
	Seminarium główne	seminarium	60	6		różni prowadzący
II	Seminarium magisterskie wraz z pracą dyplomową	seminarium i praca dyplomowa	60	20		różni prowadzący
	RAZEM		480	67		

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich/
Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁰

ND.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹¹

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Seminarium wiodące: Dziedzictwo historyczne, kultura i polityka Hiszpanii oraz jej związki z Polską	Seminarium 60h	Semestr zimowy i letni	Studia pierwszego stopnia	hiszpański	2 (1)
Nauka języka hiszpańskiego (2) z wykorzystaniem elementów językoznawstwa	Ćwiczenia 120h	Semestr zimowy i letni	Studia pierwszego stopnia	hiszpański	Semestr zimowy: 5 (1) Semestr letni: 2
Nauka języka hiszpańskiego (3) z wykorzystaniem elementów językoznawstwa oraz kultura obszaru: poziom zaawansowany	Ćwiczenia 180h	Semestr zimowy i letni	Studia pierwszego stopnia	hiszpański	Semestr zimowy: 5 (1) Semestr letni: 3 (1)
Nauka języka włoskiego (2) z wykorzystaniem elementów językoznawstwa	Ćwiczenia 120h	Semestr zimowy i letni	Studia pierwszego stopnia	włoski	Semestr zimowy: 6 Semestr letni: 5
Nauka języka włoskiego (3) z wykorzystaniem elementów językoznawstwa oraz kultura obszaru: poziom zaawansowany	Ćwiczenia 180h	Semestr zimowy i letni	Studia pierwszego stopnia	włoski	Semestr zimowy: 3 Semestr letni" 3
Nauka języka francuskiego (2) z wykorzystaniem elementów językoznawstwa	Ćwiczenia 120h	Semestr zimowy i letni	Studia pierwszego stopnia	francuski	Semestr zimowy: 4 (1) Semestr letni 6 (1)
Nauka języka francuskiego (3) z wykorzystaniem elementów językoznawstwa oraz kultura obszaru: poziom zaawansowany	Ćwiczenia 180h	Semestr zimowy i letni	Studia pierwszego stopnia	francuski	Zajęcia nie były realizowane

¹⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Konwersatorium hiszpańskie – Spotkania Starego i Nowego Świata	Konwersatorium 30h	Semestr letni	Studia drugiego stopnia	hiszpański	7
Konwersatorium hiszpańskie- Współczesna Hiszpania. Kultura	Konwersatorium 30h	Semestr zimowy	Studia drugiego stopnia	hiszpański	20
Konwersatorium hiszpańskie- Współczesna Hiszpania. Polityka	Konwersatorium 30h	Semestr letni	Studia drugiego stopnia	hiszpański	19
Konwersatorium włoskie - Sztuka pisania	Konwersatorium 30h	Semestr zimowy	Studia drugiego stopnia	włoski	3
Konwersatorium włoskie - Sztuka pisania	Konwersatorium 30h	Semestr letni	Studia drugiego stopnia	włoski	10 (1)
Konwersatorium włoskie: Szaleństwo w włoskiej literaturze dwudziestego wieku: między literaturą a psychiatrią	Konwersatorium 30h	Semestr zimowy	Studia drugiego stopnia	włoski	2 (1)
Konwersatorium włoskie: Szaleństwo w włoskiej literaturze dwudziestego wieku: między literaturą a psychiatrią	Konwersatorium 30h	Semestr letni	Studia drugiego stopnia	włoski	10 (2)
Konwersatorium francuskie – Opowiadania	Konwersatorium 30h	Semestr zimowy	Studia drugiego stopnia	francuski	4
Konwersatorium francuskie – Opowiadania	Konwersatorium 30 h	Semestr letni	Studia drugiego stopnia	francuski	9
Decolonizing approaches to studying history and linguistic-cultural heritage. Methods, tools, results and challenges (research seminar)	Seminarium 60 h	Semestr zimowy i letni	Studia drugiego stopnia	angielski	9 (7)
Historia Hiszpanii. Nazwa i idea na przestrzeni wieków	Wykład 30 godzin	Semestr zimowy	Studia drugiego stopnia	hiszpański	19 (2)
Włochy w kinie	Konwersatorium 30 h		Studia drugiego stopnia	włoski	4

Załącznik 1A: Udział studentów i absolwentów “Kulturoznawstwo – cywilizacja śródziemnomorska” w działaniach badawczych i popularyzujących naukę prowadzonych przez Ośrodek Badań nad Tradycją Antyczną (OBTA) i międzynarodowe centrum The Cluster: The Past for the Present – International Research and Educational Programme, lata akademickie 2015/16-2021/22 (wersja skrócona)

Projekty naukowe z udziałem studentek, studentów, absolwentek i absolwentów CS

Rok akademicki 2015/2016

Udział studentek i studentów w międzynarodowym projekcie badawczym *Chasing Mythical Beasts... The Reception of Creatures from Graeco-Roman Mythology in Children's & Young Adults' Culture as a Transformation Marker* pod kierunkiem prof. Katarzyny Marciniak.

Źródło finansowania: Alexander von Humboldt Foundation Alumni Award for Innovative Networking Initiatives.

Forma udziału studentek i studentów: autorskie zajęcia pt. *Na tropie mitologicznych stworów i potworów*, CS oraz OGUN, prowadzone przez prof. Marciniak i dr Elżbietę Olechowską. W ramach zajęć studentki i studenci mogli zapoznać się z metodologią badań nad recepcją, przeprowadzić pierwsze własne badania naukowe i zdobyć doświadczenia z prezentowania ich wyników na forum międzynarodowym, z konsultacjami ekspertów z różnych stron świata. Uczestnicy przedstawili prace dotyczące recepcji mitologicznych potworów w formie prezentacji posterowych w języku angielskim na specjalnej sesji-panelu w trakcie **międzynarodowej konferencji naukowej** pod patronatem Akademii Młodych Uczonych PAN *Chasing Mythical Beasts... The Reception of Creatures from Graeco-Roman Mythology in Children's & Young Adults' Culture as a Transformation Marker (12-16.05.2016)*. [...]

Jednocześnie dla najlepszych studentów prof. Marciniak uzyskała zaproszenie do udziału w jednym z największych **kongresów starożytnych** *Kosmos Antike: Latein und Griechisch öffnen Welten* Deutscher Altphilologenverband, Association Suisse des Philologues Classiques, *Latein-Österreich-Sodalitas*, który odbył się na **Humboldt-Universität w Berlinie (29.03-2.04.2016)**. Troje studentów CS wygłosiło wystąpienia na kongresie w ramach prezentacji prof. Marciniak [...].

Lata akademickie 2016/17, 2017/18, 2018/19, 2019/2020, 2020/21, 2021/22

1 października 2016 r. rozpoczęła się realizacja międzynarodowego projektu badawczego *Our Mythical Childhood... The Reception of Classical Antiquity in Children's and Young Adults' Culture in Response to Regional and Global Challenges* pod kierunkiem prof. Katarzyny Marciniak. [...]

Forma udziału studentek i studentów: na każdym etapie realizacji projektu przewidziano możliwości rozwoju i zdobywania doświadczeń naukowych w środowisku międzynarodowym dla studentek i studentów w ramach konkretnego tematu badawczego. Przez wszystkie lata odbywało się prowadzone przez prof. Marciniak **regularne seminarium dyplomowe** związane z projektem. Do seminarium dołączali również członkowie projektu z zagranicy (wówczas zajęcia odbywały się w języku angielskim, oferując studentkom i studentom możliwości zapoznania się z najnowszymi wynikami badań nad recepcją antyku, a także okazję do rozwijania kompetencji językowych). Uczestnicy seminarium przygotowywali hasła do powstającej w ramach projektu naukowej bazy danych *Our Mythical Childhood Survey* (<http://omc.obta.al.uw.edu.pl/myth-survey>). Ćwiczyli również kompetencje popularyzatorskie, przygotowując posty na bloga projektu (<https://ourmythicalchildhoodblog.com/>). W powiązaniu z projektem powstały również pięć **prac dyplomowych**. [...]

2020-2022: Wybuch pandemii zmodyfikował plany dotyczące kolejnej konferencji w ramach projektu, ale program seminarium został dostosowany tak, żeby uczestnicy zajęć, mimo edukacji zdalnej, mogli zdobyć doświadczenie w pracy zespołowej. Właśnie w związku z wyzwaniem edukacji zdalnej prof. Katarzyna Marciniak zapoczątkowała **cykl Czerp moc!/Find the Force!**, z udziałem środowiska Cluster, OBTA i projektu *Our Mythical Childhood* (<http://omc.obta.al.uw.edu.pl/czerp-moc>). Publikujemy w jego ramach materiały o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim, na podstawie zadań w projekcie OMC lub specjalnie przygotowane przez naszych współpracowników i studentów w trakcie zajęć, staży lub wolontariacko. Materiał z lat 2020-2022 przedstawia się następująco:

- ✓ animacja poświęcona Irydzie, bogini tęczy (autorzy: dr Sonya Nevin i Steve K. Simons), z zestawem ćwiczeń, w wersji angielskiej, polskiej i białoruskiej (wersja białoruska przygotowana przez **studentkę CS** Angelinę Gerus):
<http://omc.obta.al.uw.edu.pl/iris-bogini-teczy>. To zadanie wiąże się z rozwijaniem nowego typu materiałów edukacyjnych, opartych na **animacjach na podstawie waz greckich**, powstałych w ramach projektu *Our Mythical Childhood*. Studenci uczesniczący w seminarium mogli zapoznać się z procesem tworzenia i możliwymi sposobami wykorzystywania animacji (<http://omc.obta.al.uw.edu.pl/animating-the-ancient-world>);
- ✓ kolorowanka „Pomaluj Muzy” (ryciny Zbigniew Karaszewski, tekst K. Marciniak), w wersji polskiej, angielskiej i włoskiej (wersja włoska przygotowana przez **studentkę Erasmus** z Uniwersytetu Bolońskiego Beatrice Palmieri):
<http://omc.obta.al.uw.edu.pl/pomaluj-muzy>;
- ✓ przekłady wybranych wierszy Noblistki 2020 Louise Glück oraz Margaret Atwood autorstwa dr Elżbiety Olechowskiej oraz **studentek-uczestniczek seminarium** związanego z projektem *Our Mythical Childhood*:
<http://omc.obta.al.uw.edu.pl/assets/files/pages/03189b2e5910a855621200179270d7146bf7348d.pdf>;
- gra-wycinanka dla dzieci „**Olympus Ready-To-Wear**”, którą przygotowała nasza **studentka Erasmus** z Uniwersytetu Bolońskiego Alessia Borriello ze współpracownicą – Ludoviką Lusvardi (Fashion Design at Politecnico of Milan/Theatrical Tailoring at Accademia della Scala). Gra jest w wolnym dostępie: <http://omc.obta.al.uw.edu.pl/ready-to-wear>. Została już wykorzystana na warsztatach dla dzieci prof. Martiny Treu w Mediolanie. Filmik instruktażowy: <https://www.youtube.com/watch?v=iRjLXHYuRVM>;
- ✓ **skrypt Antyk w kryzysie przygotowany z uczestnikami seminarium OMC w II semestrze r.ak. 2019/20**, w trakcie pierwszej fali pandemii. Skrypt zawiera fragmenty literatury starożytnej, z analizą i wybranymi przez studentów przykładami recepcji oraz pytaniami skierowanymi do czytelników. Został zamieszczony na stronie dla ew. wykorzystania przez osoby zainteresowane antykiem i jego recepcją, nauczycieli, uczniów etc.:
<http://omc.obta.al.uw.edu.pl/assets/files/pages/5c65715bbd9b4af72cbffc3803ed03dbb716b443.pdf>
- ✓ [...] **29-30.09.2021** Międzynarodowa konferencja zamykająca trzeci etap projektu *Our Mythical Nature: The Classics and Environmental Issues in Children's and Young Adults' Culture* ze względu na pandemię odbyła się online. Dla wszystkich zainteresowanych osób dostępnych jest ponad 30 wykładów zamieszczonych na stronie projektu (<http://omc.obta.al.uw.edu.pl/our-mythical-nature-lectures>), w tym wykład naszej **studentki Erasmus** z Uniwersytetu Bolońskiego Beatrice Palmieri, wykład **absolwentki CS** mgr Marty Pszczolińskiej, a także prezentacja gry „Olympus Ready-To-Wear”, którą przygotowała nasza **studentka Erasmus** z Uniwersytetu Bolońskiego Alessia Borriello ze współpracownicą – Ludoviką Lusvardi [...]

Absolwenci związani z projektem *Our Mythical Childhood* na studiach doktoranckich

- Z badaniami nad antykiem związany był moduł studiów doktoranckich (jeszcze z okresu sprzed powołania szkół doktorskich) *Recepcja antyku w kulturze dziecięcej i młodzieżowej*. Następujące absolwentki CS dostały się na studia w ramach tego modułu:
- ✓ Viktoriya Bartsevitch, *Mitologiczne Zaświaty w literaturze dziecięcej i młodzieżowej jako próba wytłumaczenia tematu śmierci. Wybrane przykłady*, opieka: prof. Katarzyna Marciniak i dr Hanna Paulouskaya,
- ✓ Dorota Bazylczyk, *Evolution of the Image of Female Mythological Figures in Italian Literature for Children and Young Adults in the Context of Social Position of Women in Italy in the 21st Century*, opieka: Prof. Katarzyna Marciniak,
- ✓ Agnieszka Maciejewska, *The Reception of Queen Cleopatra VII Philopator in Children's and Youth Culture*, promotor: prof. Katarzyna Marciniak, promotor pomocnicza: dr Karolina Anna Kulpa (praca

została już ukończona, otrzymała pozytywne recenzje, obecnie trwają przygotowania do publicznej obrony).

- Ponadto Krzysztof Rybak zdobył Diamentowy Grant na rozprawę doktorską, opieka: prof. Grzegorz Leszczyński.
- W 2022 do Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych UW dostała się absolwentka CS II Angelina Gerus, z projektem *The Reception of Greek and Roman Philosophy in Children's and Young Adult Literature of the 20th and 21st Centuries*, opieka: prof. Zbigniew Kloch i prof. Katarzyna Marciniak.

Absolwenci CS zatrudnieni w grantcie ERC *Our Mythical Childhood*

Cztery absolwentki CS (mgr Dorota Bazylczyk, mgr Angelina Gerus, mgr Agnieszka Maciejewska i mgr Marta Pszczolińska) pracowały w grantcie ERC na etatach asystentek naukowych. [...]

Zajęcia wykładowców z zagranicy dla naszych studentów związane z antykiem i jego recepcją:

Studentki i studenci CS mieli możliwość uczestniczyć w **zajęciach prowadzonych przez naszych zagranicznych współpracowników** w ramach różnego rodzaju programów (Erasmus, Swiss European Mobility Programme) i projektów badawczych. Na przykład prof. Elizabeth Hale, członkini grantu ERC *Our Mythical Childhood*, odbyła na Wydziale „Artes Liberales” miesięczny staż naukowy w październiku 2016, prowadząc w tym okresie regularne dyskusje z uczestnikami seminarium prof. Katarzyny Marciniak. Wygłosiła także wykład (17.10.2016) na temat „Antipodean Antiquities: The Classical Tradition in Children's Literature from Australia and New Zealand”. Wśród goszczących na Wydziale naukowców, którzy przeprowadzili zajęcia na CS, byli także: prof. Véronique Dasen (kierownik ERC Advanced Grant *Locus Ludi*, University of Fribourg), prof. Marguerite Johnson (University of Newcastle, Australia), prof. David Movrin (University of Ljubljana), dr Daniele Pellacani (Università di Bologna), dott. Edoardo Pecchini (neuropsychiatra dziecięcy z Włoch, konsultant w projekcie *Our Mythical Childhood*), dr Hamish Williams (Junior Fellow at the Polish Institute of Advanced Studies in Warsaw / University of Groningen), dr Karoline Thaidigsmann (Universität Heidelberg). [...]

Współpraca ze szkołami

Misją OBTA i Cluster jest włączanie nauczycieli i uczniów w projekty naukowe w celu rozwijania warsztatu dydaktyczno-naukowego tych grup oraz badaczy, tworzenia eksperymentalnych ścieżek kształcenia i rozbudzania ciekawości badawczej młodych ludzi. Wyniki naszej współpracy zostają przedstawione i poddane pod dyskusję w ramach wieńczących kluczowe etapy projektów konferencji lub warsztatów naukowych (szczegółowe informacje dostępne są pod linkiem: <http://omc.obta.al.uw.edu.pl/ventures>). Studentki i studenci uczestniczący w tych wydarzeniach również zapoznawali się z projektami uczniów – także laureatami konkursu filmowego, którzy często stanowili publiczność, kiedy to studenci prezentowali własne wystąpienia. Doświadczenie tego rodzaju jest szczególnie istotne z dwóch powodów. Po pierwsze, uświadamia potrzebę ciągłego poszerzania wiedzy na różnych poziomach kształcenia. Po drugie, uczy odpowiedzialności za popularyzację antyku między pokoleniami – w tym przypadku: między studentami a ich młodszymi koleżankami i kolegami. Szkoły współpracujące z nami na różnych etapach w latach 2016-2022: Zespół Szkół „Strumienie” w Józefowie, XI LO im. Mikołaja Reja w Warszawie (**klasa polonistyczno-klasyczna pod patronatem Wydziału „Artes Liberales”**: <https://www.rej.edu.pl/patronat-wydzialu-artes-liberales-uw/>), Liceum Akademickie w Toruniu, I LO im. Bartłomieja Nowodworskiego w Krakowie i I Społeczne Liceum z Maturą Międzynarodową w Warszawie. Wykładowcy Wydziału (z udziałem absolwentów CS) przeprowadzili również gościnne wykłady i warsztaty dla szkół. [...]

Załącznik 1B – współpraca z OSiR Żoliborz (wiosna 2022 r.)

Studenci Wydziału „Artes Liberales” dzięki współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w dzielnicy Żoliborz wzięli udział w inicjatywie Studenci dla Otoczenia¹². Uczestnicy kursu „Dialog obywatelski w praktyce – wsparcie rozwoju Ośrodka Sportu i Rekreacji w dzielnicy Żoliborz” prowadzili pod opieką tutorów działania na rzecz instytucji partnerskiej w semestrze letnim 2021/2022. Wyszliśmy z założenia, że niezależnie od przyszłych ścieżek kariery naszych absolwentów (tak w sektorze prywatnym jak publicznym), potrzebne jest zapewnienie możliwości rozwoju podstawowych kompetencji poprzez realizację zespołowych projektów studenckich. Celem zajęć było zdobycie wiedzy, umiejętności oraz doświadczenia w następujących obszarach:

- zarządzanie zmianą i doskonalenie organizacji w sektorze publicznym
- komunikacja i dialog z różnymi grupami interesariuszy
- prowadzenie diagnozy potrzeb
- przygotowanie i realizacja projektu
- współpraca w zespole oraz ewaluacja działań

Kurs opierał się na trzech fundamentach, które wspólnie pozwalały na rozwój kompetencji oraz uczenie przez doświadczenie. Pierwszym komponentem były cotygodniowe zajęcia całej grupy. W ich trakcie studenci poznawali narzędzia oraz zdobywali wiedzę/umiejętności przydatne do realizacji działań na rzecz instytucji partnerskiej. Drugim elementem była realizacja projektów studenckich, trzecim natomiast opieka tutorów.

Pierwszym zadaniem zespołów było wypracowanie propozycji projektu, który byłby użyteczny dla instytucji partnerskiej oraz możliwy do zrealizowania w trakcie jednego semestru. Studentki i studenci przedstawili swoje pomysły na spotkaniu z kadrą zarządzającą OSiR i w trakcie dyskusji uzyskali akceptację dla rozpoczęcia dalszych działań. W ten sposób uzgodnione zostały cztery tematy projektów studenckich. Poniżej przedstawiamy najważniejsze rezultaty:

Integracja przez sport

Grupa miała zaplanować i zrealizować działania na rzecz integracji przez sport dla dzieci ze szkół podstawowych w kontekście rosnącej liczby uchodźców z Ukrainy. Najważniejszym rezultatem zespołu pracującego nad integracją przez sport było przygotowanie i poprowadzenie dnia sportu w OSiR. W wydarzeniu uczestniczyło około trzystu uczniów z klas 1-3 ze szkoły podstawową nr 65 im. Władysława Orkana.

Szczegółowe informacje na temat przebiegu dnia sportu oraz prac zespołu dostępne są w dokumentacji fotograficznej oraz prezentacji podsumowującej projekt:

<https://photos.app.goo.gl/P8MEQKA9B7baBZ1Q6>

https://docs.google.com/presentation/d/1yh_H77ZQyZMwd1LvPsOwCgk9QbUojtJgKuaOiSfwtMA/edit?usp=sharing **Zwiększenie dostępności ośrodka**

Zadaniem zespołu było opracowanie rekomendacji dotyczących poprawy dostępności OSiR oraz uwzględnienia potrzeb różnych grup użytkowników, w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Grupa realizowała dwa równoległe działania. Pierwszym było rozpoznanie potrzeb i preferencji seniorów w zakresie oferty ośrodka, w tym próba wskazania możliwych kierunków rozwoju. W tym celu zespół przeprowadził wywiady z seniorami (łącznie 29), które po pierwsze potwierdziły atrakcyjność obecnej oferty, a po drugie wskazały możliwe obszary rozwoju (np. wprowadzenie zajęć na świeżym powietrzu w sezonie wiosenno-letnim).

Drugim działaniem było stworzenie spisu dobrych praktyk, który ułatwi pracownikom OSiR komunikację z osobami z niepełnosprawnościami. Materiał został dobrze przyjęty przez kadrę zarządzającą i będzie dalej wykorzystywany przez pracowników ośrodka.

Więcej informacji o wynikach prac zespołu dostępnych jest w następujących dokumentach:

---

¹² Finansowanie z „Programu zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego”, dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach PO WER. Więcej informacji <https://zip.uw.edu.pl/Studenci%20dla%20otoczenia>

Raport podsumowujący:

<https://drive.google.com/file/d/1SAqHGpFLGBZmx7skEHtyMsdVI8jqNg9/view?usp=sharing>

Prezentacja raportu na spotkaniu z OSiR:

<https://drive.google.com/file/d/1fEhQqHeb6GywhIIJIVYGOCAPSiTDT12Z/view?usp=sharing>

Scenariusz warsztatów:

https://drive.google.com/file/d/1pCm0oU5k8QQrtAKV_ZiMTtf3nLS70EzE/view?usp=sharing

Spis dobrych praktyk:

https://drive.google.com/file/d/1G5YuhGrBNHVUYUhhA_KYycQRIM6IHEQ9/view?usp=sharing

Rozwój kalisteniki na terenie OSiR

Ośrodek jest zainteresowany rozwojem i wzbogaceniem oferty sportowej. Dlatego trzecia grupa postanowiła wspierać wypracowanie wspólnie ze społecznością lokalną pomysłu na teren do kalisteniki (czyli ćwiczeń fizycznych z wykorzystaniem masy własnego ciała) jako nowej aktywności w OSiR.

Grupie nie udało się osiągnąć zakładanego rezultatu, co nie zmniejsza znacząco aspektu edukacyjnego podjętych działań. Efektem projektu jest opracowany scenariusz partycypacyjnego wypracowania wspólnej przestrzeni dla nowej aktywności sportowej. Realizacja projektu pozwoliła studentom zmierzyć się z wyzwaniem działania zespołowego oraz poznać sposoby radzenia sobie z powszechnymi trudnościami (np. rozpoczęcie działań bez pełnej diagnozy sytuacji; opuszczenie grupy przez jedną osobę). Podsumowanie doświadczeń przedstawia raport podsumowujący:

<https://drive.google.com/file/d/1zie7HhOE6JBAt7X2-qjtQT00YOe9q30Z/view?usp=sharing>

Ważnym rezultatem jest scenariusz warsztatów, który może być wykorzystany w przyszłości:

<https://drive.google.com/file/d/1WTMWf01nszi2TJpgo2qq4gAcyl2wjtra/view?usp=sharing>

Udoskonalenie komunikacji OSiR

Czwarty zespół pracował nad poprawą komunikacji OSiR z otoczeniem. Rezultatem prac było przygotowanie i poprowadzenie warsztatu z pracownikami OSiR odpowiedzialnymi za prowadzenie komunikacji w mediach społecznościowych. Ponadto zespół opracował praktyczne poradniki użyteczne przy dalszych działaniach ośrodka w tej przestrzeni, które zostały dobrze przyjęte przez partnera projektu (np. w jednej z wiadomości do studentów przekazano następujące podziękowania: *bardzo dziękuję za poradnik...prosto i klarownie, bardzo przydatne narzędzie*). Szczegółowe informacje oraz wyniki zespołu dostępne są w następujących załącznikach:

Raport podsumowujący działanie:

<https://drive.google.com/file/d/1i6AhOQCdLO9frylfH5vVc74sX3mN24lr/view?usp=sharing>

OSiRowe grafiki:

<https://drive.google.com/file/d/1YNp3kNNus7FXfLffPjxfvzQ8yNOD8h-y/view?usp=sharing>

Prezentacja z warsztatów OSiR w mediach społecznościowych:

<https://drive.google.com/file/d/1dRPdEXxN6lWw5IzYoopIryvcB4RaN9k8/view?usp=sharing>

Zrealizowane zajęcia w ramach programu studenci dla otoczenia uwzględniały wielowymiarową ewaluację, która uwzględniała między innymi opinie studentów przedstawione w ankietach, pre i post testy, ocenę współpracy oraz przydatności dostarczonych rezultatów z perspektywy partnera projektu oraz pogłębione wywiady ze studentami, prowadzącymi oraz tutorami. Wnioski wyciągnięte na podstawie realizacji projektu pozwalają w sposób ugruntowany wskazać jakich kompetencji potrzebują studenci, w jaki sposób warto jest je kształtować oraz jak rozwijać współpracę z otoczeniem. Zostały opisane na str. 22-32 raportu podsumowującego, który jest dostępny tutaj:

<https://drive.google.com/file/d/1dFdpjmd1VMsOuVot--8o-nh88PQm3Asn/view?usp=sharing>

Wydział „Artes Liberales” planuje kolejną edycję zajęć w ramach programu studenci dla otoczenia na semestr letni 2022/2023.

Załącznik 1C

Projekty badawcze finansowane w formie grantów, realizowane na Wydziale AL w latach 2017-2021

I. Projekty finansowane przez Unię Europejską w ramach 7. Programu Ramowego i programu „Horyzont 2020”

(projekty ENGHUM, COLING i OurMythicalChildhood są dofinansowywane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach programu „Premia na Horyzoncie”; projekt COLING dodatkowo jest dofinansowywany przez MEiN w ramach programu „Projekty Międzynarodowe Współfinansowane”)

a) projekty koordynowane przez Wydział AL:

„Engaged Humanities in Europe: Capacity Building for Participatory Research in Linguistic-cultural Heritage” (ENGHUM), grant w ramach programu „Twinning”, instytucje współrealizujące: Universiteit Leiden, University of London (School of Oriental and African Studies), kierownik: prof. dr hab. Justyna Olko, 2016-2018

„Europe and America in Contact: A Multidisciplinary Study of Cross-cultural Transfer in the New World across Time” (CULTURECONTACT), grant Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERC), w ramach programu „Starting Grant”, instytucje współrealizujące: Universidad de Sevilla, Instituto de Docencia e Investigación Etnológica de Zacatecas (Meksyk), kierownik: prof. dr hab. Justyna Olko, 2012-2017

„Minority Languages, Major Opportunities. Collaborative Research, Community Engagement and Innovative Educational Tools” (COLING), grant w ramach programu „Marie Skłodowska-Curie Research and Innovation Staff Exchange”, instytucje współrealizujące: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Rijksuniversiteit Groningen (Holandia), Stichting Fryske Akademy (Holandia), Universiteit Leiden (Holandia), Gruppo Di Azione Locale Per Lo Sviluppo Rurale Dell’Area Greca Scarl (Włochy), Latgolys Studentu centrs (Łotwa), kierownicy: dr Stanisław Kordasiewicz (koordynator projektu w ramach konsorcjum), prof. dr hab. Justyna Olko (koordynator naukowy projektu na UW), 2018-

„Our Mythical Childhood... The Reception of Classical Antiquity in Children’s and Young Adults’ Culture in Response to Regional and Global Challenges” (OurMythicalChildhood), grant Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERC), w ramach programu „Consolidator Grant”, instytucje współrealizujące: University of New England (Australia), University of Roehampton (Wielka Brytania), Université de Yaoundé I (Kamerun), Bar-Ilan University (Izrael), kierownik: prof. dr hab. Katarzyna Marciniak, 2016-

b) projekty realizowane z udziałem Wydziału AL

„Religious Studies Infrastructure: Tools, Experts, Connections and Centers” (RESILIENCE), grant w ramach programu „Research and Innovation Action”, instytucja koordynująca: Fondazione per le Scienze Religiose Giovanni XXIII (Włochy), kierownik części polskiej: dr Michał Choptiany, 2019-2021

„Religious Toleration and Peace” (RETOPEA), grant w ramach programu „Research and Innovation Action”, instytucja koordynująca: Katholieke Universiteit Leuven (Belgia), kierownik części polskiej: dr Michał Choptiany, 2018-

„Research Infrastructure on Religious Studies” (RelRes), grant w ramach programu „Research and Innovation Action”, instytucja koordynująca: Fondazione per le Scienze Religiose Giovanni XXIII (Włochy), kierownik części polskiej: dr Michał Choptiany, 2018-2021

II. Projekty finansowane przez grantodawców krajowych

a) projekty finansowane przez Narodowe Centrum Nauki:

„Archiwum dziewczyn: własne oblicza dziewczyn w kulturze wizualnej i literaturze”, grant w ramach konkursu ETIUDA w panelu HS2, kierownik: mgr Aleksandra Kamińska, 2020-2021

„Badanie kultury materialnej szympanów w wschodniej DR Konga”, grant w ramach konkursu OPUS w panelu NZ8, kierownik: dr Thurston Cleveland Hicks, 2018-

„(Bio)dyskurs po katastrofie. Naturo-kulturowy status katastrof nuklearnych w Czarnobylu i Fukushima”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS2, kierownik: mgr Aleksandra Brylska, 2020-

„Czystka gatunkowa. Polityczny wymiar tępienia szczurów w Polsce po 1945 roku”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS3, kierownik: dr Gabriela Jarzębowska, 2018-2021

„Dyskusje wokół chronologii biblijnej w kulturze umysłowej Śląska i Górnych Łużyc (1550-1650): Abraham Buchholzer, Leonhard Krentzheim, Andrzej Dudycz, Bartholomaeus Scultetus, Abraham Frisius i Gottfried Scherdinger”, grant w ramach konkursu SONATA w panelu HS3, kierownik: dr Michał Choptiany, 2017-

„Dziecięca książka informacyjna w XXI wieku: tendencje – metody badań – modele lektury”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS2, kierownik: mgr Krzysztof Rybak, 2021-

„Edukacja liberalna czy artes neoliberales? Etnograficzne studium programów *liberal arts* w europejskich uniwersytetach publicznych”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS6, kierownik: dr Daniel Kontowski, 2018-

„Ekowioski – laboratoria przyszłości”, grant w ramach konkursu ETIUDA w panelu HS2, kierownik: mgr Marcin Krassowski, 2020-2021

„Emblematy medytacyjne w Rzeczypospolitej od XVI do XVIII wieku: źródła, realizacje i cele”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS2, kierownik: dr Alicja Bielak, 2019-

„Henryk Sienkiewicz. Obecność w kulturze polskiej XX wieku. Polskość i nowoczesność. Recepcja i nowe odczytania”, grant w ramach konkursu MAESTRO w panelu HS2, kierownik: prof. dr hab. Tadeusz Bujnicki, 2013-2019

„Język Matki: tekstualność, autorstwo i wspólnota w monastycyzmie kobiet okresu po reformie terezańskiej (ca. 1560-1700)”, grant w ramach konkursu SONATA w panelu HS2, kierownik: dr Julia Lewandowska, 2021-

„Kobiety i ich rola w prekolumbijskim i wczesno kolonialnym Peru: studium przypadku imperialnego grobowca z Castillo de Huarmey”, grant w ramach konkursu SONATA BIS w panelu HS3, kierownik: dr hab. Patrycja Prządka-Giersz, 2016-2020

„Korespondencja i publicystyka Dawida Lazera z Palestyny/Izraela (1941-1974)”, grant w ramach konkursu OPUS w panelu HS2, kierownik: dr hab. Elżbieta Kossewska, 2014-2017

„Kryptoteologiczna obrona świeckości. Antropologia Hanny Arendt wobec tezy o sekularyzacji”, grant w ramach konkursu ETIUDA w panelu HS1, kierownik: dr Rafał Zawisza, 2016-2019

„Metafory jako klucz do obrazu świata przedhiszpańskich Indian Nahua: studium interdyscyplinarne”, grant w ramach konkursu OPUS w panelu HS3, kierownik: dr Julia Madajczak, 2020-

„Odnaleziony raptularz Juliusza Słowackiego z podróży na Wschód jako romantyczne dzieło synkretyczne oraz źródło literackie i ikonograficzne do badań nad historią i kulturą XIX wieku”, grant w ramach konkursu OPUS w panelu HS2, kierownik: prof. dr hab. Maria Kalinowska, 2015-2019

„Retoryka tożsamości. Pisarze nowołacińscy Dalmacji weneckiej”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS2, kierownik: mgr Aleksander Sroczyński, 2018-

„Rola teorii archeologii w badaniach sztuki współczesnej na podstawie wybranych dzieł polskich i europejskich powstałych od 2000 roku”, grant w ramach konkursu MINIATURA w panelu HS2, kierownik: dr Monika Stobiecka, 2021-

„Starożytne manuskrypty Odysei”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS3, kierownik: dr Andrzej Mirończuk, 2013-2018

„Szaleństwo po ustawie Basaglii: interdyscyplinarne badanie związków medycyny, literatury i myśli politycznej w włoskiej literaturze ostatnich czterdziestu lat”, grant w ramach konkursu OPUS w panelu HS2, kierownik: dr hab. Stefano Redaelli, 2019-

„Szesnastowieczne laboratorium językowe – rola współpracy międzykulturowej w «chrystianizacji języka nahuatl». Krytyczne opracowanie Doctrina christiana z 1548 r.”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS2, kierownik: dr Katarzyna Granicka, 2016-2019

„Trauma, akulturacja i sprawczość. Świat Indian Nahua od szesnastego do dwudziestego pierwszego wieku”, grant w ramach konkursu OPUS w panelu HS3, kierownik: prof. dr hab. Justyna Olko, 2019-

„W poszukiwaniu autentyczności. Badania problematycznych relacji między filmowcami z Ameryki Łacińskiej a europejskimi funduszami filmowymi”, grant w ramach konkursu SONATINA w panelu HS2, kierownik: dr Bolesław Racięski, 2019-

„Wczesna Solidarność oraz Czarny Protest w koncepcji kontrpubliczności oraz «podporządkowanych innych»”, grant w ramach konkursu OPUS w panelu HS2, kierownik: dr hab. Ewa Majewska, 2017-2019

„Zaginiony spis ludności w języku nahuatl z zasobów Biblioteki Jagiellońskiej: tłumaczenie i krytyczne opracowanie szesnastowiecznego manuskryptu”, grant w ramach konkursu SONATA w panelu HS3, kierownik: dr Julia Madajczak, 2017-2020

„Zmiana statusu zwierząt w sztuce współczesnej”, grant w ramach konkursu PRELUDIUM w panelu HS2, kierownik: dr Dorota Łagodźka, 2014-2017

b) projekty finansowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki:

„Dokumentacja językowego i kulturowego dziedzictwa Wilamowic”, kierownik: dr Bartłomiej Chromik, 2014-2020

„Korpus Korespondencji Jana Dantyszka”, kierownik: dr hab. Anna Skolimowska, 2012-2017

„Korpus Korespondencji Jana Dantyszka”, grant w ramach modułu „Dziedzictwo narodowe”, kierownik: dr hab. Anna Skolimowska, 2020-

„Kultura pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości”, kierownik: prof. dr hab. Alina Nowicka-Jeżowa, 2012-2017

„Rex nunquam moritur. Badania porównawcze teologii politycznych od średniowiecza do współczesności”, kierownik: dr Karolina Mroziewicz, 2014-2017

c) projekty finansowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki w ramach programu „Diamentowy Grant”:

„Góry, pagórki, przykryjcie nas! – Wilamowianie wobec powojennych prześladowań”, laureat: mgr Tymoteusz Król, 2016-

„Ingerencja jezuickiej komisji cenzorów w przekład Biblii Jakuba Wujka: podział prac i aspekt konfesyjny zmian”, laureat: mgr Tadeusz Rubik, 2018-

„Oczami dziecka. Zagłada w polskiej literaturze dziecięcej i młodzieżowej po roku 1989”, laureat: mgr Krzysztof Rybak, 2016-

„Percepcja śmierci w kulturze Głuchych w Polsce. Badania nad samobójstwem wśród Głuchych”, laureat: mgr Zuzanna Kiwerska, 2019-

„Relacje między władzą tradycyjną a nowoczesną w sferze jej legitymizacji w wybranych organizmach politycznych na wybrzeżu Afryki Zachodniej”, laureat: Rafał Smoleń, 2012-2017

„Stan nadzwyczajny jako model absolutny w myśli filozoficzno-prawnej Carla Schmitta. Aktualność koncepcji i jej pragmatyczna krytyka”, laureat: Wojciech Engelking, 2015-2020

d) projekt finansowany przez Fundację na rzecz Nauki Polskiej:

„Language as a Cure: Linguistic Vitality as a Tool for Psychological Well-being, Health and Economic Sustainability”, grant Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w ramach programu TEAM współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego UE w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, kierownik: prof. dr hab. Justyna Olko, zastępca kierownika: dr hab. Michał Bilewicz, prof. ucz. (Wydział Psychologii UW), 2017-

(w 2020 r. w ramach procedury konkursowej FNP przyznała dodatkowe finansowanie w związku z poszerzeniem problematyki badawczej projektu o kwestie związane z pandemią COVID-19)

e) projekt finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju:

„Przygotowanie i realizacja Interdyscyplinarnych Studiów Doktoranckich «Natura-Kultura» na Wydziale «Artes Liberales» Uniwersytetu Warszawskiego”, projekt wdrożeniowy w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego UE, kierownik: dr hab. Robert A. Sucharski, prof. ucz., 2018-

f) projekt pomocowy finansowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki:

„Innowacyjny uniwersytet i przywództwo”, projekt, którego celem jest „pomoc w kształtowaniu nowej generacji kadry zarządzającej systemem wyższej edukacji w Ukrainie”, instytucje współrealizujące: Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Fundacja „Instytut *Artes Liberales*”, Stowarzyszenie Rektorów Szkół Wyższych Ukrainy, Międzynarodowa Fundacja Badań nad Polityką Edukacyjną (Kijów), kierownik: dr hab. Robert A. Sucharski, prof. ucz., 2017, 2018, 2019 (trzy osobne fazy)

g) przedsięwzięcia/zadania finansowane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki:

„Centrum Studiów Polskich na Uniwersytecie w Cambridge” – przedsięwzięcie mające na celu dalszy rozwój katedry polskiej na Uniwersytecie w Cambridge poprzez stworzenie tzw. „kapitału żelaznego”, kierownik: dr hab. Robert A. Sucharski, prof. ucz., 2016-

„Frontiers of Science. Opracowanie i testowanie modelu współpracy między polskim i amerykańskim systemem studiów liberal arts” – program pilotażowy mający na celu opracowanie i przetestowanie modelu współdziałania polsko-amerykańskiego zmierzającego do uruchomienia w Kolegium *Artes Liberales* UW na I stopniu kierunku *artes liberales* (odpowiednik BA) wspólnej z Columbia University in the City of New York (Columbia College) ścieżki programowej łączącej nauki humanistyczne, społeczne oraz ścisłe i przyrodnicze, kierownik: prof. dr hab. Jerzy Axer, 2019-

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych...
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów;
7. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
8. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < > ? / \ { | } & % # (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
9. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).

7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób

prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

UNIwersytet
Warszawski